

TISKOVINA

Poštšina plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

leto: XLVII maj 2015 številka: 5

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

Listnica uredništva

Maj, maj, cvetoči maj

Janez Jurič - Vančy

Maj, cvetoči maj – najlepši pomladni mesec. Najbolj čaroben mesec. Pa saj za nas, ki imamo radi naravo in se radi gibljemo v njej, so vsi meseci lepi, zame osebno je še najlepši jesenski čas. A maj je nekaj posebnega; ko se prebujata narava, ko vzbrstijo drevesa, ko zacvetijo vse pomladne rožice. Narava v zimskem času bolj dremlje, plodovi v zemlji se nekoliko odpočijejo, pomladanski sokovi pa poženejo v bujno rast vso vegetacijo in v maju dosežejo svoj vrhunec.

V maj vstopamo že na predvečer prvega dne meseca, ko kurimo kresove, ponekod pa še postavljajo mlaje, okičena drevesa. Teh je v

zadnjem obdobju nekoliko manj, a jih je letos zopet bilo opaziti kar nekaj. Včasih pa so jih postavljale vse malo večje delovne organizacije in 1. maja smo proslavljali vsi. Če se je kje zgradilo kaj novega, so se na ta dan rezali otvoritveni trakovi. Obeljeni mlaji s svojimi pisanimi trakovi in plapolajočo zastavo so nas ob godbah pleh muzike veselo pozdravljali v praznično majsko jutro in vrstile so se številne proslave, številni svečani sindikalni govorniki pa so gromovito navduševali delavske množice. Danes je tudi teh proslav bistveno manj in tudi govorcem bi bilo brezpredmetno poudarjati, kako se bomo borili, da bo vsak delavec imel zagotovljen topel obrok malice. Še dobro, če le ima delo in vsaj tisto minimalno plačo. Vse druge pravice so le že bolj zgodovina. Praznovanja 1. maja so se obdržala na določenih, lahko bi rekel malo bolj hribovitih področjih na podeželju. Kot da delo ni več čast in delavec ne več naše največje bogastvo. A maj vseeno ostaja lep in cvetoč mesec.

V krščanstvu je ta mesec posvečen Mariji in v njem potekajo šmarnične pobožnosti, ki so včasih bile zelo priljubljene, še posebej med otroki, saj se je veliko pelo in bila so pomladna druženja ob vaških kapelicah. Da, prav tista drobna cvetka šmarnica, ki tako opojno diši, je simbolna za ta čas; s svojimi opojnimi vonji pa nas ob vseh vrtovih spremljajo še raznobarni fliderji (španski bezeg). Če se podamo v hribe, tudi za to je primeren čas, nas po naših potkah in poteh spremljajo temnozelene barve iglavcev in pomladno žive barve listavcev ter seveda oblaki cvetnih prahov, ki so letos povsod po hribih in dolinah obilni.

No, gospodinjje se pri nas še posebej drže nasveta, da pred ledenimi možmi, Pankracijem, Servacijem in Bonifacijem, ki "vladajo" od 12. do 14. maja, ne postavijo cvetličnih korit ven na izpostavljena mesta. To so še zadnji dnevi možne pomladne pozebe. Sledi jim še polulana Zofka – če hočemo, da bo letina prava, mora ta dan vsaj malo škropiti. Nato pa nastopim jaz – Janez Nepomuk (znamenje tega svetnika je pogosto postavljeno ob mostovih), zdaj oblast in priprošnje že prehajajo v zavetje poletnih svetnikov.

Ampak v maju ne rastejo bujno samo rastline, zelo hitro raste tudi nov lesen objekt v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, kjer družba GG Slovenj Gradec s svojimi povezanimi podjetji gradi vrtec za malčke, ki bodo še letos lahko uživali v novih prostorih, naravi in človeku prijaznih, saj bosta cel objekt in oprema iz najbolj naravnega, prijaznega in zlahtnega materiala – lesa.

Preživite lep cvetoči maj in še lepše poletje, ki bo vsak čas tu!

Projektna dejavnost v hčerinskih družbah GG Slovenj Gradec

Robert Lenart, dipl. inž. grad.

V okviru Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec deluje več hčerinskih družb, med njimi tudi GG Inpo, d. d., in Projektiva, d. d., katerih del dejavnosti je organizacija gradbišč, izdelava projektne dokumentacije inženirskih objektov in stavb, nadzor izvajanja del in svetovanje v zvezi z gradnjo inženirskih objektov in stavb. Ob sami izgradnji podjetje s svojimi pooblaščenimi projektanti vrši projektantski nadzor, na željo investitorja pa opravlja tudi gradbeni nadzor. Svoje izdelke in znanje namerava podjetje tržiti predvsem za potrebe javnih ustanov na državni in občinski ravni, prav tako pa za ostale gospodarske družbe, trgovske centre in zasebnike.

Letos bo na osnovi nedavno izdelanih projektov v Projektivi GG Inpo realiziranih kar nekaj cestnih odsekov na celotnem koroškem, štajerskem in savinjskem predelu. Samo na Koroškem so občine že v polnem zagonu, npr. v občini Podvelka so začeli z izgradnjo odseka kolesarske poti ob državni cesti in rekonstrukcijo lokalnih cest, v občini Mežica že urejajo določene ulice s celotno cestno in komunalno infrastrukturo, pravkar so uspešno zaključili odsek lokalne ceste na Harmonkov križ, izvaja pa se tudi odsek lokalne ceste mimo izvira vodotoka Šumc. Oba omenjena odseka sta v večini sofinancirana z evropski sredstvi. Občina Črna se pripravlja na začetek rekonstrukcij lokalnih cest, v občini Mislinja pa se zaključuje izdelava projektne dokumentacije za kolesarske steze ob državni cesti v Doliču. Eden zanimivejših objektov, ki se pravkar uresničuje, je lokalna cesta Sele-Poštarski

Začetek del rekonstrukcije lokalne ceste Sele-Poštarski dom

dom, ki bo v kratkem dobila asfaltno prevleko.

Ob hitro rastočem lesenem vrtcu v Šmartnem pri SG bo okolica urejena po projektu, ki ga tudi pripravlja Projektiva GG.

Seveda je teh projektov, ki se realizirajo ali pa so tik pred tem, še precej več.

Številni projekti, zasnovani na Projektivi GG Inpo, pa so bili v preteklih letih že realizirani, samo na Koroškem v zadnjih 10 letih okrog 200 projektov, od tega večina lokalnih cest, po katerih se dnevno vozimo, komunalne infrastrukture (kanalizacija, vodovod), postavljenih pa je tudi že kar nekaj trgovskih in gospodarskih kompleksov, katerih zunanja ureditev je bila zasnovana pri nas.

Gozdno-lesna veriga GG Slovenj Gradec

Odkup lesa

Trudimo se, da lesu ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujeemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik s prodajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, bora, macesna in bukve po poštenu ceni in plačilo v 30 dneh;
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov;
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa;
- elektronski prevzem lesa na naši žagi, možnost prisotnosti lastnika pri sami izmeri;
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo lesa za preteklo leto;
- vrednostni boni za zaupanje.

Kontaktne osebe za odkup lesa:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172, e-naslov bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872, e-naslov robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel: 041 656 005

Vabimo vas, da z omenjenimi osebami navežete stike in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih in vseh dejavnostih našega podjetja.

Z oddajo hlodovine GG Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in s tem tudi zagotovili zaposlitve ljudem v našem okolju.

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC VAS VABI NA DAN ODPRTIH VRAT NA LOKACIJI **ŽAGA OTIŠKI VRH**

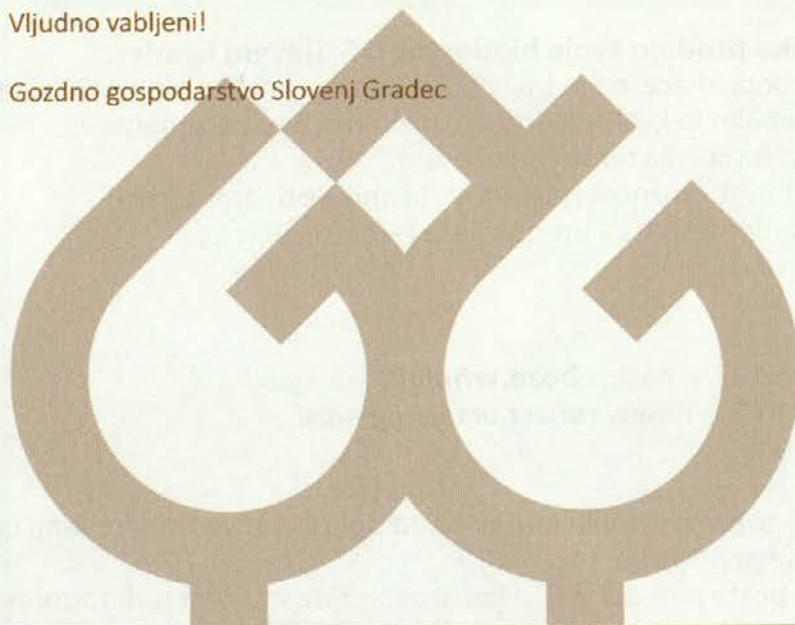
Spoštovani,

vljudno vas vabimo na dan odprtih vrat žage v Otiškem Vrh, ki ga v ponedeljek, 25. 5. 2015, ob 10. uri na žagi Otiški Vrh, Šentjanž pri Dravogradu, organizira Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Predstavili vam bomo gozdno-lesno verigo in celoten proces žaganja lesa.

Ob koncu predstavitve bo ob okrepčilni malici in osvežilni pijači čas za poslovne dogovore in sproščeno druženje.

Vljudno vabljeni!

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec

KJE? Šentjanž pri Dravogradu 141
KDAJ? 25. 5. 2015 od 10. do 13. ure
NAMEN

Predstaviti celotno gozdno-lesno verigo GG SG in predstaviti ter hkrati obiskovalcem ponuditi les in končne produkte.

PROGRAM

Pozdravni nagovor direktorja

Predstavitve celotnega procesa

Ogled žage in končnih proizvodov

Ogled razstavnega prostora Lesoteka trgovine

Druženje ob hrani in pijači

PRIJAVA

Prijave možne do 22. 5. 2015
Prijavite se še danes pri eni od spodaj navedenih kontaktnih oseb:

Robi Uršej / 051 606 872

Božo Vrhnjak / 031 575 172

Ivan Martini / 041 656 005

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC, d. d. Tel. + 386 (0)2 88 39 480
Voranečev trg 1 Tel. + 386 (0)2 88 39 491
2380 Slovenj Gradec Fax + 386 (0)2 88 42 684
Slovenija E-naslov: info@gg-sg.si
Splet: www.gg-sg.si

Leseni škrat raste

Vrtec Šmartno pri Slovenj Gradcu

Saša Šuhel, dipl. inž. grad.

Foto: Ida Robnik

Leseni Škrat pridno in hitro raste. V dobrih štirih tednih so izvedene lesena nosilna konstrukcija, predelne lesene stene, streha, grobe električne in strojne

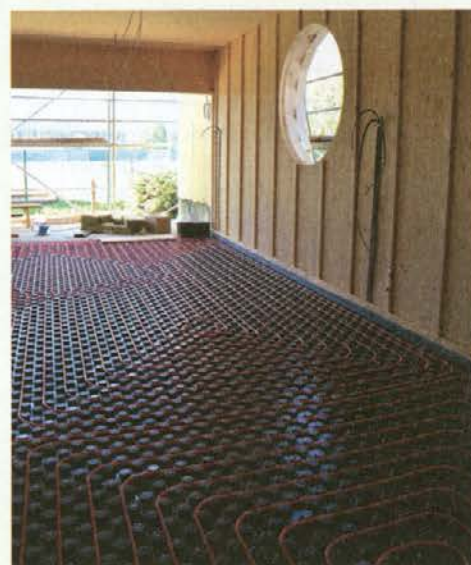

Lesena notranjost

Leseni škrat hitro raste.

instalacije v nadstropju ter delno v pritličju. Izvedeni so estrihi v nadstropju in delno v pritličju. Postavitev nosilne konstrukcije, vključno s predelnimi stenami, je izvajalka Lesoteka hiše postavila v dobrih treh tednih. Časovno v tako kratkem času ni možno izvesti objekta klasične ali betonske gradnje. Pri leseni gradnji ne potrebujemo tesarskih del v smislu opaženja stropnih plošč, veznih stebrov, polaganje armature ..., posamezna lesena stena se postavi v celoti, klasično pa zidak na zidak, votlak na votlak. Lesena gradnja je suha gradnja, v kateri je možno takojšnje bivanje brez škode za naše zdravje in zdravje naših malčkov.

Položeno talno gretje v spodnji etaži

Reja drobnice na prostem

Nevenka Knez

Ovčereja je bila v petdesetih letih prejšnjega stoletja dokaj značilna za naše podeželje. Ni je bilo kmetije, na kateri ne bi bilo tudi ovčje staje. Ni nam treba dlje kot do bližnjega sosedu, da najdemo škarje za striženje volne ter dobro ohranjene kolovrate in druge naprave, ki so jih včasih uporabljali za pridobivanje domače volne. Danes je le-ta izgubila vrednost, zato je kmetu striženje ovc le še nujno in odvečno delo. Najverjetneje je tudi to eden od razlogov, da se pri nas na podeželju pojavlja nova vrsta ovce, t. i. kamerunska ovca, ki ji telo namesto volne pokriva temnejša dlaka (rjava in črna) in je bolj mesnata, meso pa je okusnejše, saj spominja na divjačino.

Kljub temu pa se zdi, da se danes ob tako močni intenzivnosti kmetovanja zopet zgledujemo po naših prednikih. Širjenje pašne reje ovc zagotovo pripomore k omejevanju širjenja grmovja na kmetijska zemljišča, hkrati pa olajša težko spravilo krme na strmih pobočjih ter na močvirnatih predelih, kjer je krma slabše kvalitete, spravilo s pomočjo mehanizacije pa ni možno. Strokovnjaki so mnenja, da sta zanimanje ter pripravljenost na širjenje pašne reje drobnice zlasti pri mlajših prevzemnikih kmetij dokaj spodbudna. To je drugačen način kmetovanja, ki bi bil marsikje lahko rešitev za obstoj kmetije, saj bi se s kmetovanjem začeli ukvarjati tudi tisti, ki niso obremenjeni s tradicionalnimi postopki reje domačih živali. Pri reji govedi je kmetu najpomembnejše, da biki kar se da hitro rastejo in da imajo krave več mleka. Pomagajo si z dragimi stroji, ki porabijo veliko energije, višajo stroške in rejca prekomerno zaposlujejo. Če pa se ozremo nazaj na kmetovanje naših dedov in babic, pridemo do ugotovitve, da so se

že oni zavedali, da je paša najcenejši način izkoriščanja sončne energije, spravljene v rastlinski ruši. Pašne živali pojedjo travinje ruše, ga spremenijo v hrano, uporabno za nas ljudi, in to prinesejo bliže k nam. Prav tako pomembno je tudi gnojenje zemljišča, ki ga živali sproti opravijo pri pašni reji. Rodovitna zemlja je namreč osnovni pogoj za dobro uspevanje rastlin ruše in kakovost zelenja, ki se povrne v boljšem zaslužku z rejo živali.

Kamerunke, ovce, ki jih ljudje radi zamenjujejo za divjo vrsto koz, so zelo radovedne in se rade nastavljajo objektivu.

Oven s svojimi zavitim rogi ponosno kraljuje svoji čredi.

Mama ovca prve ure po rojstvu svojih mladičev previdno opreza iz ovčje staje, kjer je kotila.

Vedno igrivi mladiči

Prehod na pašno rejo ovc nikakor ne bi smel biti vezan na dodatna vlaganja v kmetijo, ker potem obstaja bojazen, da bo nazadoval dosežen življenjski standard družine. Že obstoječi objekti na kmetijah v usihanju nikakor niso primerni za rejo drobnice in še manj za njeno prezimovanje. To so namreč razni prostori brez oken, kleti, svinjaki, kašče ali skladišča za pridelke in orodja. Poleg neustreznih razmer za bivanje živali v njih je še veliko dela z odstranjevanjem gnoja, če bi drobnica v njih prezimovala. Postavljanje masivnih novih objektov za rejo drobnice je nesmiselno, zlasti če gre za manjši trop, in včasih tudi v nasprotju s cilji okolju prilagojenih tehnologij reje in zdravja živali.

Ne samo poleti, ovce naj bi opravljale koristno delo tudi pozimi. Zato naj bi čim večji del zime preživele tam, kjer za njih spomladi ali poleti pridelamo krmo.

Prezimovale naj bi na prostem. Slovenija je opredeljena kot hribovita dežela zaradi pretežno razgibanega površja in krasa. Pomen reje drobnice se bo večal tudi zaradi denarja, ki ga bosta namenili država in EU za vzdrževanje kmetijskih zemljišč v teh območjih. V razmerah hribovitega sveta je izkoriščanje travinja z drobnico namreč lažje kot z govedom. Poleg tega morajo rejci drobnice doseči, da bo pašna reja ovc in koz postala del življenja ljudi hribovitega območja. Seveda bodo sami morali znati prepričati kupce, da jim nudijo preprosto pot do boljšega zdravja in večjo odpornost na stresne razmere v življenju ter bolj prijetno starost, če bodo uživali meso in sir od živali iz pašne oz. ekološke namesto hlevske reje. Le tako bi bilo mogoče tudi s samo prirejo zaslužiti nekaj več.

V bližini urbanih središč ali celo v samih naseljih se pojavlja vse več

opuščenih vrtov, kmečkih sadovnjakov in travnikov. Nezadostna izkoriščenost naravnih dobrin zagotovo znižuje življenjsko moč območja, rodovitnost ter pridelovalno zmogljivost zemljišč ter navsezadnje negovan izgled kraja. V vse bolj zaostrenih razmerah za odkup mleka preko skupnih zbiralnic bo proces opuščanja reje krav molznic in usihanja manjših kmetij v prihodnje še pospešen. Ta zemljišča bo zelo težko zajeti v večje komplekse in ustvariti evropsko primerljive kmetije. Opuščanje starih sadovnjakov in manjših travnikov v bližini vasi in mest bi bilo mogoče zaustaviti in tistim že opuščeni povrniti negovan videz, če bi lahko ponudili lastnikom teh zemljišč preprost in poceni način reje manjših tropov drobnice.

Vir:

<http://www2.arnes.si/~surtvidr/clanki/clanek30.htm>

Ureditev pašnika

Mag. Jože Pratnekar

Nekoč je paša živine na kmetijah predstavljala dokaj zamudno opravilo. V glavnem je to delo doletelo kmečke otroke. Marsikje so morali še pred poukom odgnati živino na pašo. To pomeni, da so morali zjutraj zgodaj iz postelje. Za pašo so navadno koristili manjše kmetijske površine. To so bili robovi in gozdne jase, saj so nekoč kmetje večino kmetijske zemlje uporabili za pridelovanje žit in okopavin. Tako se je večkrat dogajalo, da je živina kljub budnim očem pastirja ušla na njive, večkrat pa tudi na sosedovo parcelo. Posledice so bile za mlade pastirje vse prej kot prijetne.

V planinah, kamor so kmetje čez leto odgnali živino, so pašnike navadno ogradili z lesenimi koli iz okroglic. Vsako leto je bilo treba ograje obnoviti, kar je bilo precej zamudno in dolgotrajno opravilo.

Včasih se je delo zavleklo do pozne pomladi. Ograja iz lesa je bila neučinkovita, saj jo je živina pogostokrat podrla. Tudi turisti in pohodniki, ki so prihajali na planine, so lesene ograje večkrat odstranili.

Z uvajanjem električnih ograj in iznajdbo pašnih aparatov pa se je

tehnologija paše povsem spremenila. S tem sodobnim načinom rabe travinja so se stroški paše na kmetijah znižali, prireja mesa in mleka se je povečala. Prihranjenega je bilo veliko časa.

Sodobni način varovanja živali z električno ograjo mora izpolnjevati naslednje pogoje: varovanje živine,

preprečevanje dostopa do pašnikov potepuškim psom in zverem ter okras sleherni domačiji. Žal pa se vse prepogosto srečujemo z ograjo iz bodeče žice, ki "visi" na polomljenih kolih. Spomnim se srečanja s kmeti na Rogli, kjer sem imel pred leti predavanje in praktični prikaz postavitve električnih ograj. Ko sem omenil, da mora biti ograja tudi lepa, da bo "ta mlada" z večjim veseljem prišla na kmetijo, mi je kmet izpod Pohorja (malce je že bil "dobre volje") hudomušno navrgel, da je ograja lahko tudi iz zlatih stebrov, pa "ta mlade" ne bo! Pri postavitvi ograj je treba izbrati lesene kole iz trdega lesa, ki bodo v zemlji zdržali vsaj petnajst let. Najbolj primerni so koli iz akacije, kostanja in macesna. Obodna ograja, ki bo preprečevala dostop živine na sosednjo parcelo, mora biti stalna. Lesene kole dolžine 150 cm zabijemo v razdalji do 20 metrov, odvisno od razgibanosti terena. Za pašo goveje živine sta dovolj dve žici, pri čemer spodnjo namestimo 50 cm od tal, zgornjo pa 90 cm. Za pašo drobnice (ovce, koze in teleta) pa je treba namestiti vsaj tri do štiri žice. Za razdelitev pašnika na več čredink lahko uporabimo premično

ograjo s plastičnimi količki in električnim trakom. Premično ograjo lahko tako začasno odstranimo, ko posamezno čredinko namenimo za košnjo. Pri nakupu žice se raje odločimo za debelejšo in večkrat pocinkano, saj mora brez rjavenja vzdržati več let. Tudi pri izbiri plastičnih izolatorjev moramo biti pri nakupu previdni. Pogosto trgovci ponujajo izolatorje, ki so izdelani iz slabe plastike. Najboljši dokaz za kakovosten izdelek je, da se pri močnem udarcu s kladivom ne prelomi. Na tržišču je precejšnja izbira pašnih aparatov različnih moči in kvalitet. Pri izbiri moramo upoštevati naslednje: da ima ustrezen atest o varnosti, da je dovolj učinkovit tudi takrat, ko se žica dotika trave in grmovja in da so na voljo nadomestni deli. Pri nakupu se raje odločimo za nekoliko dražjega in večje moči. Za pašo govedi in konj je dovolj, da ima pašni aparat izhodno moč vsaj 2.000 V (2 oma). Pri paši drobnice, predvsem ovac, pa mora biti izhodna moč vsaj 4.000 V (6 omov). Seveda pa sta pri izbiri ustreznega pašnega aparata pomembna velikost pašnika in njegova oddaljenost.

Najbolj primeren je pašni aparat, ki ga priključimo na električno omrežje. Sodobne aparate lahko povežemo z mobilnimi telefoni, s katerimi lahko na daljavo aparat izklopimo ali vklopimo. Še bolj enostavna je naprava z imenom ŠOK STOP, s katero lahko na samem pašniku pašni aparat doma izključimo in ponovno priključimo na omrežje. Zelo priporočljivo je, da namestimo tudi zaščito proti strelu. S tem preprečimo, da strela, ki udari v električno ograjo, naprave ne poškoduje. Na tržišču so na voljo tudi baterijski aparati, ki so primerni za manjše pašnike, in naprave, ki so povezane s sončnimi celicami. To je le nekaj nasvetov, kako urediti pašnik, da bomo imeli čez leto čim manj skrbi in težav. Živina bo na pašniku varna. Paša je še vedno najcenejši način reje živine. To pa je zelo pomembno sedaj, ko je ekonomski položaj naših kmetij vse slabši. S pašo bomo prirejo mesa in mleka pocenili, živina se bo na pašniku dobro počutila in bo zdrava. Lastnik kmetije pa bo imel več časa za druga opravila in tudi za razvedrilo!

Projekt Srednje šole Slovenj Gradec in Muta

in Ekološke kmetije Lešnik

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Na lep sončen dan, 5. maja, se je na ekološki kmetiji Lešnik na Golavabuki nad Slovenj Gradcem dogajala predstavitev projekta z naslovom **Kmetija kot podjetje, katerega pobudniki so bili dijaki Srednje šole iz Slovenj Gradca in Mute pod mentorstvom učiteljev in ravnatelja.**

Srednja šola Slovenj Gradec in Muta izobražuje dijake na sedmih različnih programskih področjih in na dveh lokacijah. Programska področja ekonomije, trgovine, gostinstva, lesarstva in turizma se izvajajo na lokaciji Slovenj Gradec, programski področji predšolske vzgoje in okoljevarstva pa na lokaciji Muta.

Ker se zavedajo, da so mladi potencial, naša sveža delovna moč, naša prihodnost, so v zadnjih treh letih sodelovali pri različnih mednarodnih in domačih projektih in tako pritegnili dijake k razvijanju idej in ustvarjalnosti.

Projekt Kmetija kot podjetje je nastal v okviru letnega delovnega načrta šole, vanj

Dijaki so predstavili zgodbe s kmetije Lešnik.

Na obnovljenem kozolcu so gostje prisluhnili domiselni predstavitvi projekta dijakov.

pa so bili vključeni tretji letniki vseh programov SSI in prvi letniki PTI. Njihovo delo je potekalo v sodelovanju s Turistično kmetijo Lešnik z Golavabuke. V celostno zgodbo Zakladi tradicije so povezali znanja, spretnosti in izkušnje z različnih strokovnih področij: ekonomije in trgovine, lesarstva, turizma in gastronomije, okoljevarstva in predšolske vzgoje.

Pri samem delu so dijaki pridobili sposobnost prepoznavanja življenjskih (ne le poslovnih) priložnosti, razvijanja novih idej ter pridobivanja potrebnih virov in razmišljanja na ustvarjalen in kritičen

Dijaki so predstavili izdelke.

način. Prav tako so bili dijaki, vključeni v ta projekt, deležni veliko uporabnega znanja. Naučili so se timskega dela, komunikacije idr.

Proučili so obstoječe stanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in pripravili predloge za izboljšavo turistične ponudbe ter naredili maketo objekta in vodnjaka.

Izvedli so tržno raziskavo o kmetiji Lešnik in priporočali oblike tržne aktivnosti in promocije.

Zbirali so recepte in sodelovali pri izdelavi zloženke z narodnimi jedmi, pripravili pa so tudi jedilnik za tipično otroško kmečko malico ali kosilo in upoštevali zastopanost posameznih živil za letni čas.

Pobrskali so za starimi že skoraj pozabljenimi igrami in pripravili pravila za igranje ristanca. Za leseno igralo so dijaki

izrisali načrt v programu autocad in napisali pravila igre.

Pripravili so trženje ekološke kmetije Lešnik s pomočjo spleta – preko spletne strani in facebooka. Izdelali so zemljevide in slovar koroško-slovenskih besed. Vse to in še marsikaj so zavzeto predstavili 5. maja, ko se je projekt zaključil, na ekološki kmetiji Lešnik. Mladim se je pridružil tudi predsednik države Borut Pahor, ki jih je pohvalil in jim čestital za izvedbo ideje. Bil je sproščen, saj so dijaki in družina Lešnik poskrbeli za domiselno urejen ambient s stojnicami jedi iz ekoloških pridelkov in divjih užitnih rastlin ter drugimi izdelki iz lesa, ki so nastali v okviru projekta. Pa tudi prelepa zeleneča okolica in sama urejenost kmetije sta pomagali pri sprostitvi.

Želimo si še več takšnih dogodkov.

Predsednik Borut Pahor se je fotografiral z družino Lešnik.

Čestitke vsem učiteljem in ravnatelju Bernardu Kresniku za trud in motivacijo mladih.

Ekološka kmetija Lešnik

Kmetija leži na 700 m nadmorske višine in ima prelepo okolico ter razgled na bližnje hribe. Je odlična izhodiščna točka za krajše ali daljše izlete po okolici, če se boste odločili dopust preživeti pri njih.

Kmetija Lešnik je bila ena od prvih turističnih kmetij v Sloveniji, in sicer so se na njej s turizmom začeli ukvarjati v sedemdesetih letih. Ima bogato naravno in kulturno dediščino, ki jo želijo ohraniti. Na dvorišču stojita veličastna štiridesetmeterska lipa in bodika. Obe drevesi sta zaščiteni. Zaščiteni pa so tudi lesen kozolec toplar, kašča in kapelica.

Na dvorišču domačije Lešnik so vsi udeleženci naredili še skupinski posnetek.

Sejem Dan zdravja

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Predstavitev inovativne ideje, kako živeti s sloganom Zdravo z naravo, jesti in promovirati ekološko zelenjavo in viške ekoloških pridelkov ponuditi tržišču.

13. aprila 2015 sem si šla v Celje ogledat sejem z naslovom Dan zdravja, ki ga vsako leto prireja TD Celje v sodelovanju z občino Celje. Letos sem bila zelo presenečena nad obsegom sejma, ker je bil največji do zdaj. Dogajal se je pester kulturni program: folklor, pesmi, ponudba ekoloških in kmečkih izdelkov ...

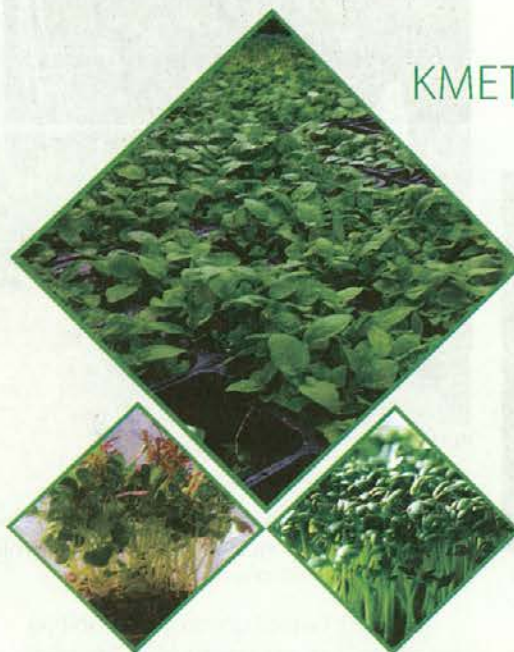
Posebej sta mi v oko padla dva nasmejana simpatična fanta iz Slovenskih Konjic. Eden od njiju, po imenu Lovro, mi je prijazno pojasnil, da se je zaradi brezposelnosti začel pionirsko ukvarjati s pridelavo mikro zelenjave, t. i. Micro greens, ki je postala pravi poslovni bum. Z vzgojo mikro zelenjave in kalčkov se ukvarja že skoraj eno leto in od prihodka lahko tudi preživi. Ima manj kot hektar zemlje, na kateri si je ustvaril pogoje za gojenje te zelenjave, ki jo goji z navdušenjem. Vso zelenjavo vzgaja na ekološki način pod strogo kontrolo, da je lahko pridobil certifikat. Njegovi odjemalci so predvsem gostinski lokali, pa tudi posamezniki, ki uživajo v tej zelenjavi.

V reviji Viharnik bomo z veseljem predstavili okolico različnih koroških kmetij in skupaj s krajinsko arhitektko Kristino Ravnjak raziskovali tipičen koroški vrt ter tako poskrbeli, da bo naša okolica sčasoma bolj prepoznana in preprosto lepa, kot si Koroška zasluži. Vabljeni, da pokažete interes za obisk (sporočite nam na 031 369 514 ali kristina.ravnjak@gmail.com), za brezplačno krajinsko arhitekturno svetovanje in

Okrasne rastline na kmečki domačiji

Kristina Ravnjak, dipl. inž. kraj. arhit.

Kmečki človek je z izbranim načinom obdelave tal in koriščenja gozdov, travnikov in njiv že od nekdaj vidno skrbel za krajinsko podobo dežele. Vloga kmetov je pri oblikovanju

V svoji ponudbi nudi:

- mikro rukolo – ima močan poprast pikanten okus,
- mikro vrtno krešo – bolj pekoč okus,
- mikro širokolistno krešo – zemljast, blago pekoč okus,
- mikro kitajsko vrtnico – močan pikanten okus redkvice,
- mikro redkvico – močan pikanten okus,
- mikro mizuno – rahlo gorčični priokus,
- mikro red giant – pekoč gorčični okus,
- mikro rouge metis – rahlo pekoče,
- mikro vijoličnolistno baziliko – močno aromatična aroma bazilike,
- mikro tajsko sladko baziliko – močno aromatična, sladka, okus koromača,
- mikro malolistno baziliko – močno aromatična aroma bazilike,
- mikro koriander – zelo močan okus in aroma,
- mikro koromač – sladek okus koromača,
- mikro rdečo peso – zemljast, močan okus rdeče pese.

Lovro se je znašel, meni pa še povedal, da je vzgoja *Micro greena* v tujini že močno razširjena in omogoča marsikakšno delovno mesto.

Z mikro zelenjavo lahko napravimo jedi hranilne in dekorativne. Tovrstna zelenjava vsebuje v povprečju do 5-krat več hranilnih snovi od odrasle zelenjave.

Za kakršne koli informacije se lahko obrnete na Lovro na tel. 041 830 496.

Z okrasno slivo ali drugo rdečelistno drevnino lepo popestrimo okolico.

krajinske podobe torej nepogrešljiva, prav tako pa ni zanemarljivo vprašanje, kako urejena so kmečka dvorišča in okolica kmečkih domov. Gre za odraz urejenosti našega podeželja, v katerem pa žal ni videti velike skladnosti, prepoznavnosti. Morda tudi zato, ker se kmetijstvo vse bolj meša z drugimi dejavnostmi, kar se seveda pozna v odprtem prostoru.

Vsaka kmečka domačija ima svojo zgodbo in tako je tudi okolica vsake kmetije urejena drugače. V nasprotju z urejanjem vrtov ob enodružinskih hišah, kjer je na obravnavanem prostoru oziroma parceli navadno le en objekt, je kmečka domačija sestavljena iz več različnih objektov in več parcel. Ker pri urejanju vrtov in zelenja ob stavbah vedno izhajamo iz samih stavb, je zelo pomembno, v kakšnem stanju so ti objekti, kakšen je njihov namen in sedanja raba ter v kakšnem odnosu so z drugimi objekti. Pri krajinsko arhitekturnem načrtovanju gre torej za veliko več, kot je

Trta in vrtnica poudarita vhod v kmečko hišo.

le oblikovanje okrasnega vrta, a se bomo tokrat najprej ustavili pri izboru okrasnih rastlin, ki sodijo ali ne sodijo v okolico kmetij.

Dvoriščno drevo

Brez rastlin, s katerimi členimo in oblikujemo odprt prostor, si težko predstavljamo urejeno okolico kmečkega doma. Pri tem najprej pozornost namenimo drevju, ki ima posebno mesto zaradi svoje velikosti in trajnosti. Drevje navadno predstavlja del kmetije za več generacij oziroma ga starejše generacije ne sadijo zase, temveč za naslednje rodove. Ohranjanje in skrb za stara drevesa tako predstavljata spoštovanje do preteklosti, sajenje novega drevja pa ohranja upanje na prihodnost.

Zelenje se vedno drži objekta. Okolica kmečke domačije naj bo urejena preprosto, a naj bo tudi vedno pospravljena.

Češnja v funkciji dvoriščnega drevesa oziroma drevesa za senco pred hišo.

V garlcu nikoli ni manjkalo rož (trajnic in cvetočih enoletnic), četudi samo na manjšem, bolj oddaljenem koncu. Z urejenim zelenjavnim vrtom veliko povemo o tem, kako radi imamo okolje, kjer živimo.

Lipa kot simbol slovenstva in ob njej zbrane različne generacije, ki se "morajo nekaj pomeniti", je dolgo veljala in ponekod še velja za pomemben motiv na kmečkem dvorišču. Vsekakor je lipa lepo okrasno pa tudi uporabno drevo (lipovo cvetje, lipov med, mehak les za rezbarjenje), namesto nje pa lahko kot motiv dvoriščnega drevesa posadimo tudi oreh, češnjo, murvo, okrasno slivo (*Prunus cerasifera* 'Nigra'), bodiko (njena rast je zares zelo počasna, vendar imamo na Slovenskem nekaj takih izjemnih dvoriščnih dreves), divji kostanj (zaradi pogostih bolezni ga raje ne sadimo več veliko), okrasno rdečelistno bukev (*Fagus sylvatica* 'Cuprea') oziroma katero od večjih vrst javorjev ali celo platano. Za manjše dvorišče ali vogale členjenega večjega dvorišča je primerna jerebika, lahko pa tudi črni bezeg in glog, ki ju namesto v grm oblikujemo v manjše drevo. Pri izboru drevesa za dvorišče kmečke domačije imajo seveda prednost tista, ki so bolj uporabna kot okrasna, za končen izbor pa se je dobro posvetovati s strokovnjakom.

Grmovnice in žive meje

Nekatere novosti v svetu okrasnih rastlin, ki jih ponujajo vrtnarji, bi bile v podeželskem okolju kot tujek in tega seveda nečemo. Za okolico kmečke domačije je zato dobro izbirati bolj poznane vrste okrasnih grmovnic, ki jih sadimo v skupine, ali prosto rastoče žive meje. V maju občudujemo različne sorte španskega bezga (*Syringa vulgaris*), še prej sta cveteli vsem dobro poznana forsitiya (*Forsythia x intermedia*) in japonska kutina (*Choenomeles japonica*), že prej omenjeni glog (na primer *Crataegus monogyna* ali *C. oxyacantha* Paul's Scarlet), prijetno dehtijo pa tudi snežna kepa (*Viburnum opulus* 'Sterile'), dojcija (*Deutzia x elegantissima*), hortenzije (*Hydrangea* sp.), kerija (*Kerria japonica*), vajgelije (*Weigela* sp.) kolkvicija (*Kolkwitzia amabilis*), skobotovec ali nepravi jasmin (*Philadelphus* sp.), manjša grmovnica z rumenimi cvetki *Potentilla fruticosa*, različne vrtnice in medvejke

Brez lipe na dvorišču pač ne gre.

(*Spirea x bumalda*, *S. thunbergii*, *S. x wanhouttei*). S pušpanom so zadnja leta same težave, zato ga ne sadimo oziroma njegovo želeno zimzeleno lastnost nadomestimo z bodiko, mahonijo (*Mahonia aquifolium*) ali lovoričkom (*Prunus laurocerasus*, različne sorte). Za zeleno podrast in poudarke v različnih zasaditvah se dobro obnesejo tudi različne trdoleske (*Fuonymus* sp.).

Trajnice in zelišča

V prejšnji številki smo vam obljubili, da bo tokrat govora o ureditvi zeliščne lekarne. Tema je zelo obsežna in potrebuje še nekaj raziskovanja, zato sem raje pisala o nekaj osnovnih okrasnih rastlinah za slovensko podeželje. Pri trajnicah, zeliščih in enoletnicah je izbor praktično neskončen (potreben bo ločen članek o trajnicah), zato si lahko privoščimo tudi več pestrosti, če le imamo dovolj časa in volje za vzdrževanje takega vrta. Ker pa na kmetijah praviloma nikoli ni dovolj časa, svetujem, da se z zelenimi trajnicami zasaja le izjemoma večje površine. Ob načrtovanju zasaditve upoštevamo lastnosti tal in potreb po svetlobi, ki jih imajo te manjše rastline.

Če vam je članek všeč ali pa bi mi želeli sporočiti še kaj drugega, se bom z veseljem odzvala.

Kristina Ravnjak, dipl. inž. kraj. arhit. (UN)

E: kristina.ravnjak@gmail.com

W: www.gartgarden.com

T: 031 369 514

FB: https://www.facebook.com/gartgarden

Čebelarški mesec maj

Janez Bauer

Maj je res eden najlepših mesecev. Vse cveti in dehti, čebele se kar ne morejo odločiti, kakšne rožice bi obiskovale.

Maja pa pride čebelja družina do viška svojega razvoja. Čebelji panji so polni čebel. Zaradi stalnega donosa medicinske in cvetnega prahu matica neutrudno zalega. Tudi 2000 in več jajčk dnevno. Iz teh jajčk se po 21 dneh izvale mlade čebele. Panj je kmalu pretesen in čebele zvečer počivajo na njegovem pročelju, saj v njem ni več prostora. Zaradi tega se marsikatera čebela odloči, da bodo šle na svoje. V panju na robovih satja takrat izdelajo posebne, malo večje celice. Pravimo jim matičniki. Matica jih zaleže in čebele jih napolnijo z matičnim mlečkom. Iz teh matičnikov se bodo razvile nove, mlade matice.

Ob lepem sončnem dopoldnevu se v panju pojavi čuden nemir. Čebele ne gredo na pašo, kar nekako se sučejo pred vhodom, kot da bi nekaj pričakovale. Kar naenkrat pa se vsujejo na plano. Skozi vhod v panj dere prava reka čebel, v zraku se oblikuje v velik oblak. Na sredini med

Roj na veji

njimi je tudi stara matica in kmalu se celoten oblak čebel z matico usede na vejo bližnjega drevesa. To je roj. Polovica čebel se skupaj s staro matico umakne iz panja in prepusti mesto mladi matici. Roj je naravno razmnoževanje, kjer iz ene čebelje družine dobimo dve. Iz panja se vedno umakne stara matica, ki si s čebelami poišče novo domovanje, v njem pa ostane mlada matica z mladimi čebelami, ki nadaljuje skrb in razvoj čebelje družine.

Roj, ki visi na veji, je lepa prilika za čebelarja, da si poveča število čebeljih družin. Tak roj stresemo v zabojček, pravimo da ga ometemo. Čebele v zabojčku odnesemo v čebelnjak in stresemo v prazen panj. Že prej v praznem panju pripravimo satne osnove, da si čebele lahko izdelajo novo, mlado satje.

Tako smo v čebelnjaku pridobili eno čebeljo družino, ki nam bo prihodnje leto prinesla polno posodo medu.

Mladi čebelarji Druge osnovne šole Slovenj Gradec in dan zdravja

Čebelarški krožek 2. OŠ Slovenj Gradec

Dan zdravja je za nas, mlade čebelarje zelo pomemben dan. Čebele nam namreč prinašajo same zdrave domače stvari. Zato ni čudno, da smo si na osrednji prireditvi ob dnevu zdravja izborili svojo stojnico, na kateri smo predstavili našo čebelo kranjsko sivko in pa vse dobrote, ki jih dobimo iz čebeljega panja. Za boljšo prepoznavo smo se opremili s čebelarškim klobukom in rokavicami, pa saj nas že tako vsi poznajo in pred našo stojnico je bilo kar naprej polno obiskovalcev. Za dobro predstavitev nas je Čebelarška zveza Slovenije oskrbela s plakati in prospekti, ki smo jih delili obiskovalcem. Prav tako so mladi čebelarji vse radovedneže poučili o

Stojnica čebelarškega krožka 2. OŠ Slovenj Gradec

življenju naše čebele in o njeni vlogi pri zagotavljanju naravnega okolja. Najbolj pa je seveda pritegnila pokušina medu, cvetnega prahu in propolisa, sami naravni medeni pridelki. Kar pet vrst medu, od akacije do kostanja in jelke, so lahko vsi poskusili. Obiskala nas je tudi Koroška televizija in David je posnel svoj prvi

intervju. Kasneje so prihiteli še iz Tur-TV pa tudi voditeljica prireditve je povabila Davida, da na kratko predstavi delo naših mladih čebelarjev.

Na koncu nam je zmanjkalo medu, zmanjkalo prospektov, bili smo utrujeni, a zadovoljni, saj smo vsem povedali veliko o našem čebelarškem delu in o naši čebeli, kranjski sivki.

Čebelarstvo na Drugi OŠ Slov Gradec

Člana čebelarškega krožka z mentorjem Janezom Bauerjem

Solarni dermatitis

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.
VP Radlje ob Dravi

Prvo spomladansko sonce (letos že kar s temperaturami nad 20 stopinj) nas vsak dan vabi v naravo, pri tem pa se vedno ne zavedamo nevarnosti sončnih žarkov in hitro nas lahko presenetijo opekline. Na sprehodih in pri drugih aktivnostih pa nas spremljajo tudi naši štirinožni prijatelji, ki so prav tako izpostavljeni škodljivim UV-žarkom.

Kljub temu da večino psov in mačk ščiti dlaka, lahko vseeno dobijo sončne opekline, zato tudi v vročih mesecih ni priporočljivo, da bi jo preveč skrajšali. Najbolj so dovzetne pasemsko neodlakane živali (kitajski goli pes, sfinge ...), sledijo bele in svetle živali (manj pigmentacije) oz. kratkodlake živali (buldog, bulterier, dalmatince ...). Opekline pa se lahko pojavijo na občutljivejših delih telesa, ki niso oz. so manj pokriti z dlako (smrček, ustnice, robovi vek in ušes, jezik, trebuh ...). Nazalni solarni dermatitis se pogosto pojavlja pri ovčarjih in križancih z ovčarji (škotski ovčar, šetlandski ovčar).

Spremembe na koži so odvisne od izpostavljenosti in varirajo od blažje pa do

Foto: Janez Jurič - Vančy

močne rdečine, izpadanja dlake, ulceracij in celo nekroze kože in razvoja karcinoma. V hujših primerih je seveda potreben obisk pri veterinarju.

Če vaš ljubljencek spada v rizično kategorijo za sončne opekline, ga v sončnih dneh ne pozabite zaščititi s sončno kremo z visokim faktorjem. Neodlakane živali pa je pred žgočim soncem treba še dodatno zaščititi z lahkimi oblačili. Če je vašega ljubljence sonce že opeklo, prizadeta mesta namažite s hladilnimi antiseptičnimi mazili, lahko pa uporabite tudi naravne

preparate, kot je npr. aloja vera, nepozebnik idr. Celjenje kože pospešimo tudi z vitaminskimi preparati na bazi vitaminov E, B, D in cinka. Priporočljivo je tudi intenzivno vlaženje kože.

Redna, ustrezna preventivna zaščita kože je zato sestavni del osnovne nege, s katero se mora ukvarjati vsak skrben lastnik. Zavedati se je treba, da je tudi koža, pa čeprav se skriva pod lepo, gosto dlako, zelo občutljiva in da je zdrava koža bistvenega pomena za splošno zdravje živali.

Rdeči križ Dravograd

Vančy

Foto: Marjetka Kališnik

Irena Gostenčnik, sekretarka RK Dravograd

O dejavnosti in poslanstvu Rdečega križa Pogovor s sekretarko Ireno Gostenčnik

S predsednico območnega združenja aktivistov Rdečega križa Dravograd Jožico Heber sva obiskala Petra Morija, p. d. Golarjevega Petra, ki je ravno dan prej dopolnil 90 let. Ker pa sva izvedela, da z ženo Marijo začasno živita pri hčerki Majdi na Jaževi domačiji (okrevata po bolezni), sva se s skromnim darilom Rdečega križa odpravila kar tja.

Peter naju je bil zelo vesel in tam so naju tudi lepo pogostili. Zaradi tega sem dobil idejo, da nekoliko širše opišem organizacijo RK in njeno poslanstvo.

To mi je v pogovoru zaupala sekretarka Irena Gostenčnik, ki že 18. leto profesionalno vodi to organizacijo v Dravogradu:

"V naši občini imamo več kot 450 starostnikov, starih nad 80 let, od tega okoli 40 nad 90 let, ki jih naši aktivisti krajevnih organizacij obiskujejo ob

njihovih rojstnih dnevih čez leto. Vsako leto organizatorji krajevnih odborov pripravijo še srečanja po krajevnih skupnostih starejših občanov. Seveda je obisk teh starejših občanov zelo dobrodošla aktivnost, a bolj kot daril so starejši veseli predvsem tega, da še niso pozabljeni, in pogovora z našimi aktivisti na terenu. Ti so poleg socialne službe še posebej najbolj verodostojni informatorji o življenju naših občanov na terenu.

Naša osnovna dejavnost je organizirana preko javnih pooblastil in tako tudi pridobivamo sredstva od države. Lani smo izvedli 17 krvodajalskih akcij, v katerih je sodelovalo 500 občanov. Najbolj razširjen je socialni program, s katerim socialno najbolj šibkim pomagamo s prehrabnimi paketi (mesečno jih razdelimo od 90 do 100). Organiziramo pa tudi zbiranje in razdeljevanje oblačil. Prehrabne pakete pridobimo od fundacije FIHO preko javnih razpisov iz intervencijskih zalog, posebnega nacionalnega razpisa in še iz zalog EU. Dokupujemo še z lastno pridobljenimi sredstvi iz članarine, s prodajo koledarjev in pomoči raznih donatorjev ter z raznimi zbirnimi akcijami."

In kako ocenjujete te potrebe socialno šibkejših občanov?

"To stanje se je pred leti pri nas zelo spremenilo. Prošnje za te pakete so se povečale kar za okoli 80 odstotkov – temu so botrovali mnogi stečaji podjetij. V zadnjem času pa se opaža nekako, kako bi rekla, bolj stagniranje teh socialno šibkih družin.

Res je najbolj obširen socialni program, izvajamo pa še kar nekaj naših poslanskih aktivnosti:

- usposabljammo šoferje za nudenje prve pomoči,
- zdravstveno in socialno bolj šibkim otrokom organiziramo kolonije na Debelem rtiču in Punatu,
- sodelujemo in se povezujemo v izmenjavi zaznavanja in nudenja informacij krajevni organizaciji Karitas,
- izvajamo nudenja prve pomoči ob naravnih nesrečah, ta nam je še globoko v spominu ob zadnjih poplavih reke Drave in pritokov v letu 2012,
- vedno imamo v pripravljenosti ekipo prve pomoči v slučaju vojnega stanja na našem področju. Upamo, da do tega ne bo prišlo. Ekipe pa se za to usposabljaajo na raznih predavanjih in tekmovanjih."

Predstavite nam na kratko organizacijo RK.

Letos RK Slovenije praznuje petdeseto obletnico. 7. naših načel: humanost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost in univerzalnost.

Že v osnovnih šolah se trudimo pridobiti mlade člane, ki sodelujejo v prostovoljnih akcijah (Drobtinica), za sodelovanje pri raznih humanitarnih

Jožica Heber, predsednica območnega združenja RK Dravograd, slavljenec Peter Mori in avtor članka Janez Jurič

organiziranih koncertih. Zavedamo se, da bi s staranjem naših aktivistov brez podmladka naša moč in hitra odzivnost opešali.

Hitra odzivnost in nudenje prve pomoči sta pri vseh nesrečah najbolj pomembni. Saj si že sam videl, da ljudem, npr. starejšim, ni tako zelo pomembna obilnost darila, so zelo veseli vsaj obiska in tistega pravega občutka, da le niso čisto pozabljeni."

Da pa Irena, sekretarka s svojo ekipo vse to zmore uresničevati, ji pri tem humanem poslanstvu pomaga 105 prostovoljcev, ki na terenu občine Dravograd uresničujejo zastavljene cilje in naloge.

Ob bližajočem se tednu RK od 8. do 15. maja sem ji čestital in ji za 18. jubilej na tej funkciji zaželel čim manj težkih in nepredvidenih elementarnih nesreč.

V imenu RK pa želim tudi vam, da se kdaj spomnite na revne, ne bom vam rekel, da od svojega preobilja kaj darujete, ker ti časi so nekako mimo, a če boste pa kaj prispevali, darovali za tiste še bolj pomoči potrebne, verjemite, da vas bo zagotovo prijetno spodbudila, pa četudi čisto anonimna zahvala koga, ki bo deležen vaše pomoči. Kajti tudi s tem je tako, kot s tistimi paketki za starejše, ni tako zelo pomembna velikost darila, važen je bolj vzgib srca!

Nova psihološka svetovalnica na Koroškem

Nina Pogorevc

Obveščamo vas o **vzpostavitvi nove psihološke svetovalnice na Koroškem** v okviru projekta MOČ, ki ga vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje s tremi partnerskimi organizacijami: z Univerzo na Primorskem, Inštitut Andrej Marušič, s Slovenskim združenjem za preprečevanje samomora (Centrom za psihološko svetovanje Posvet) in z Nacionalnim združenjem za kakovost življenja Ozara. Finančna sredstva za projekt smo pridobili iz virov programa Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014.

Svetovalnica za psihološko pomoč "Posvet - tu smo zate" je z delovanjem začela 9. aprila 2015. Za enkrat bo delovala le enkrat na teden in sicer ob četrtnih od 14. do 20. ure v prostorih Mladinskega centra Slovenj Gradec – Hostel Slovenj Gradec, Ozare 18, Slovenj Gradec.

Za obisk v svetovalnici Posvet – tu smo zate, se lahko obiskovalci naročijo po telefonu **031 704 707** vsak delovni dan, od 8. do 20. ure ali na e-naslovu **info@posvet.org**.

Svetovanje je **brezplačno**, obiskovalci **ne potrebujejo napotnice**, čakalne dobe so kratke – največ do treh tednov.

V svetovalnicah visoko usposobljeni strokovnjaki – večinoma psihologi in psihoterapevti – izvajajo nedirektivno

psihološko svetovanje. Osnovni cilj programa je **pomoč odraslim posameznikom, parom in družinam pri razreševanju duševnih stisk**. S strokovno, hitro in lahko dostopno pomočjo obiskovalcem omogočajo učenje uspešnih strategij za razreševanje težav, za izboljšanje komunikacije, za premagovanje stresa, izgub ter stisk ob pomembnih življenjskih odločitvah.

V mreži psiholoških svetovalnic MOČ omogočamo tudi skupinsko obravnavo – izkustvene skupine za starše, za žalujoče, za ločene starše. Skupinska obravnava se bo izvajala v Ljubljani in Celju. Več informacij in podrobni termini o posameznih skupinskih obravnavah bodo objavljeni na spletni strani **www.posvet.org**.

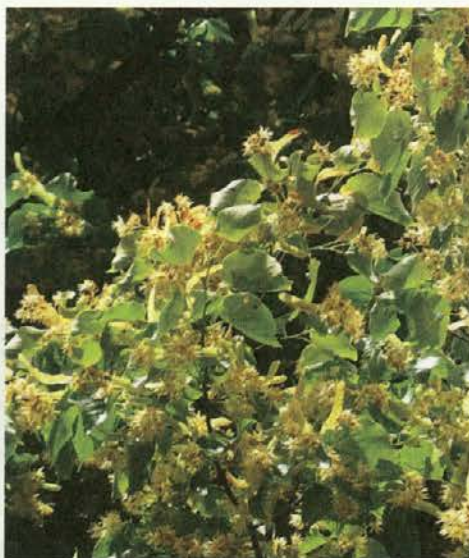
Lipa – *Tilia platyphyllos*

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Lipa zelenela je ... Tako se začnejo verzi najbolj znane ljudske pesmi, in res, zgodovinsko gledano nam lipa zeleni že veliko stoletij. Lipa je simbol Slovenije, narodnosti, domoljubja, saj zraste mogočnih dimenzij trdno in pokončno, a ne le po obsegu debla, ampak tudi v mogočno krošnjo.

Ljudje radi uporabljamo njene rumene cvetove pri najrazličnejših tegobah. Cvetove nabiramo junija in do prve polovice julija ter jih posušimo. Sušene lahko hranimo največ eno leto, ker kasneje pordečijo in postanejo neuporabni.

Ker cvetovi vsebujejo eterična olja, lipo kot ljudsko zdravilo uspešno uporabljamo pri povišani temperaturi, kašlju, virozah in gripi. Čaj iz njenega cvetja pospešuje potenje. Na splošno pomaga lipov čaj ohraniti imunski sistem in krepiti organizem.

Za kuro s potenjem si čaj pripravimo takole:

2–3 čajne žličke cvetov prelijemo s kropom in pustimo stati 5–10 minut, precedimo, osladimo z medom in popijemo čim bolj vroče. Zdrav je tudi lipov med, če nam ga kdaj uspe dobiti čistega.

Čajno mešanico, ki pomaga pri prehladu, pa si lahko pripravimo tudi tako, da 20 g lipovih cvetov dodamo 20 g cvetov črnega trna, 20 g sračice, 20 g kamilic in 20 g bezgovih cvetov.

Včasih so uporabljali oglje iz lipovega lesa pri črevesnih in kožnih obolenjih, danes pa še kdo uporablja zelene lipove liste kot sredstvo za lajšanje prebavnih tegob.

Lipa nas spremlja ob cerkvicah, na trgih po vasicah, v drevoredih, na kmečkih dvoriščih. Tudi jaz sem imela "svojo" lipo, ki je mogočna rasla v bližini mojega doma. Večkrat sem si na klopki pod njo z razgledom po prelepi okolici spočila dušo. Segala mi je do srca globoko, in ker življenje nikomur ne prizanese, se je tudi njeno končalo, ker je bila nevarna; deblo je bilo precej votlo, začela se je sušiti, zato so jo, žal, morali posekati. Bila je častitljive starosti, okoli 700 let. Tudi moja hči je imela rada našo Urkovo lipo. Vzgojila sem jo tako, da ima drevesa rada, in mogoče bom skupaj z njo posadila novo lipo. Kdo ve, mogoče jo bo spremljala vse življenje.

Ekološke veselice

Zuhra Horvat

V našem četrtem letu starosti se projekti množijo ... Ker smo zelo vztrajni in nam nič ne more vzeti veselja do dela in druženja, se tudi občani vedno bolj odzivajo na povabila.

Letos smo izpeljali že dve tekstilni izmenjavi na Šolskem centru Slovenj Gradec. Vse je bilo brezplačno, plačilno sredstvo pa so bili zamaški, ki so jih udeleženi prinašali za tekstil. V šolskih knjižnicah tega centra in na kmečki tržnici Slovenj Gradec smo zbirali zamaške za Žiga iz Velenja ter jih nabrali v šestih dnevih nekaj manj kot 300 kilogramov. Na tržnici smo prisotni vsako četrto soboto v mesecu. Tam organiziramo brezplačni Dvoriščni sejem, na katerega občani prinašajo stvari, ki jih ne potrebujejo več, in odnesejo tisto, kar potrebujejo. Zadnji pa je bil tematski, nabralo in odneslo se je veliko sadik, potaknjencev, okrasnih rastlin in nekaj semen. Rastline že pridno rastejo na okoliških vrtovih.

Z velikim veseljem smo sodelovali tudi na pustno-valentinovi tržnici v organizaciji JZ Spotur. Naš namen je bil promocija društva ter lokalnih ustvarjalcev, ki se na tržnicah predstavljajo pod skupnim imenom artKo, zato sta naši članici, Majda

Prestavitev Šole zdravja na prireditvi Vzemi in daruj Foto: Jurij Vodušek

Ogriz in Jožica Šopinger, izdelali maskoto, ki je vse udeležene na sejmu in v nedeljo na pustni povorki nagovarjala k manjši uporabi plastičnih vrečk. Na tem dogodku smo tudi napovedali uvedbo "cone brez plastičnih vrečk" na kmečki tržnici. To smo realizirali s pomočjo tabornikov Rodu Severni kurir Slovenj Gradec, ki letos praznujejo 55. obletnico in so zelo aktivni. Pridružili so se nam tudi na veliki prireditvi v sklopu mednarodne prireditve Noč knjige, ki smo jo s Šolskim centrom organizirali 23. aprila pred Gimnazijo in

Srednjo zdravstveno šolo Slovenj Gradec. Združili smo svetovni dan zemlje in svetovni dan knjige. Odprli smo že tretji hladilnik "Vzemi in daruj knjigo". Gre za rabljen in neuporaben hladilnik, ki smo ga predelali z namenom, da vanj občani odlagajo knjige ter jih iz njega jemljejo brezplačno, 24 ur na dan. S kaligrafsko pisavo sta ga opremili dijakinja Tinkara in Metka, ki sta letošnje šolsko leto obiskovali izbirno vsebino kaligrafija, ki jo je izpeljal Pen – Mag Calligraphy Kaligrafija, Marina Mihalj. Pri praznovanju so se nam pridružili

Prireditve Vzemi in daruj Foto: Jurij Vodušek

Vzpostavitev cone brez plastičnih vrečk Foto: Zuhra Horvat

občani, stari od 0 do 100 let: mamice z vozički, otroci Vzgojnega zavoda Slovenj Gradec, stanovalci Doma starejših občanov Slovenj Gradec (tudi stanovalka, ki je bila stara 100 let), Center ponovne uporabe Velenje, taborniki Rod Severni kurir Slovenj Gradec, Knjižnica Ksaverja Meška, Meškova bukvarna, Studio Dnevna soba, Društvo Učni sadovnjak, Društvo TRS (Gibanje za trajnostni razvoj Slovenije), Šola Zdravja Skupina Šoštanj, JZ Spotur, Tone Partljič, Milan Karnik. Prireditve so podprli: METAO, d. o. o., Pen – Mag Calligraphy Kaligrafija, Urarna Mateja Triller, s. p., Mladinska knjiga trgovina, d. o. o., PE Slovenj Gradec, DZS Slovenj Gradec ter občani, ki redno darujejo knjige za naše knjižnice Vzemi in daruj. Hvala vsem!

V maju bomo organizirali mednarodno delavnico s Portugalci na Podružnični osnovni šoli Dolič. Nekateri članice pa smo se udeležile tudi

študijskega krožka na Mocisu. Naučile smo se izdelovati trajne vrečke brez šivanja iz majic na kratke rokave. Izdelale smo veliko vrečk ter to naučile tudi tabornike, ki so jih ob odprtju cone brez plastičnih vrečk razdelili mimoidočim. Osrečili so okrog 80 občanov; upamo, da jih bodo redno uporabljali.

Z velikim veseljem sporočamo tudi, da smo 4. maja začeli s Šolo zdravja v parku pri Tretji osnovni šoli Slovenj Gradec. Projekt Šola zdravja deluje že od februarja 2006, ko je nastala prva skupina v Celju. Osnovna aktivnost društva Šola zdravja je jutranja telovadba na prostem. Vsak dan (razen nedelje in praznikov) v vseh letnih časih se zbiramo na prostem ob 8. uri. Vaje je razvil priznani Nikolay Grishin, dr. med., ki je dobil priznanje ŠUS-a, znak za športne zasluge. Udeležba na vadbi je brezplačna.

Dovolite, da vas na tem mestu povabimo medse. Člani Ekološkega društva smo veseli ljudje. V ta namen smo ob svetovnem dnevu knjige po Koroškem poslali Eko štafeto Slovenj Gradec. Njen glavni namen je, da poveže čim večje število društev, zavodov, ustanov in predvsem občanov, ki si želijo, da bi naša regija bila razvita, zanimiva, ekološka, povezana in tudi obiskovalcem ter turistom všečna. Tudi če štafeta fizično ne bo prispela med vas, lahko svoje želje in pripombe sporočate na našo Facebook stran Eko štafeta Slovenj Gradec ali pa nam pišete na elektronski naslov ekoloskosg@gmail.com. Zbrano bomo predstavili na kmečki tržnici v soboto, 23. 5. 2015, na prireditvi, katere glavni namen bo prijetno druženje.

Pustno-valentinova tržnica

Obnavljanje in oživljanje Plešivškega mlina

Peter Cesar

Letos v avgustu mineva 20 let od hudega neurja, ko je voda odnesla staro cesto skozi sotesko Kaštel v Suhem dolu. Narava je s tem pripravila osnovo za ureditev ene najlepših pohodniških poti v bližnji in daljni okolici.

Leta 2005 so gozdarji najprej obnovili jezero pred Plešivškim mlinom, nato so pobudniki začeli obnovo ruševin starega mlina. Čez čas je mlin dobil streho, okna in vrata, v notranjost je bila postavljena obnovljena mlinska naprava in 30. avgusta leta 2008 je mlin po dolgem času spet pognala voda, zavrtelo se je mlinsko kolo in mlinski kamni so znova mleli žito. Pri obnovi mlina so sodelovali člani Turističnega društva Slovenj Gradec, gozdarji Zavoda za gozdove, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, Turistična in lesarska šola, Mestna občina Slovenj Gradec in drugi. Z obnovo mlina in

Plešivški mlin

ureditvijo GTP Plešivec smo pridobili zanimivo kulturno-zgodovinsko, etnološko in turistično točko, ki jo z veseljem obiskujejo domačini, vse bolj pa tudi pohodniki iz drugih krajev. Vsa ta leta za vzdrževanje mlina in okolice skrbi Turistično društvo Slovenj Gradec.

Dela pri ureditvi okolice mlina in vzdrževanju objekta nikoli ne zmanjka. V aprilu smo za lažjo in varnejšo dostopnost do mlina preko potoka uredili dve novi brvi. Macesnov les za postavitev brvi je prispevalo Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec; zahvaljujemo se mu za pomoč in nadaljevanje sodelovanja.

Vse pohodnike in ljubitelje narave vabimo na pomladanski pohod po GTP

Dve novi brvi ob Plešivškem mlinu

Plešivec in druženje pri mlinu, ki bo drugo soboto v juniju, in na tradicionalni jesenski pohod prvo soboto v septembru.

Pohod po Vaški skupnosti Stari trg

Sonja Matves

Foto: Franc Areh

V današnjem hitrem tempu življenja je prav, da si znamo vzeti čas tudi zase, za prijatelje in za različna druženja, saj le-ta ljudi povezujejo, združujejo in po svoje bogatijo. Tudi s tem namenom je Vaška skupnost Stari trg skupaj s Četrtno skupnostjo Stari trg-mesto in Četrtno skupnostjo Štíbih na prazničen dan, v ponedeljek, 27. aprila 2015, izvedla že 9. tradicionalni pohod po Vaški skupnosti Stari trg.

Pohodniki smo se zbrali pri Kulturnem domu v Starem trgu ter se veselili lepega vremena in množične udeležbe po pozdravu predsednika VS Stari trg, Jožeta Repotočnika, podali na pot. Ob živahnem kramljanju in zmernem tempu vodje poti, Toneta Lakovška, smo hitro prispeli do gradu, v katerem je cerkev sv. Pankracija, in se ustavili na Grajski vasi, kjer je nas čakalo še nekaj udeležencev pohoda, okrepčilo in ubrani zvoki diatonične harmonike. Za nas jo je pogumno raztegnila Valentina Večko.

Pot smo nadaljevali po "Lušni poti" mimo streljšča Žančani ter ob lepo urejeni strugi reke Suhodolnice do našega končnega cilja – športnega igrišča v Starem trgu.

Podelili smo tudi priznanje VS Stari trg za vsestranski prispevek k razvoju in napredku kraja, ki ga je letos prejel nekdanji večletni predsednik VS Stari trg, Anton Ješovnik. Sledila sta malica in

družabni del, za katera so poskrbeli člani Športnega društva Stari trg.

Želimo si, da se ta oblika medgeneracijskega druženja ohrani, saj ugotavljamo, da postaja iz leta v leto bolj obiskana. Tako smo letos našli več kot 200 udeležencev pohoda. Lepo je bilo videti nasmejane, sproščene in zadovoljne obraze ljudi, ki so si po prehojeni poti vzeli še čas za druženje in brezskrben klepet.

Prvomajska praznovanja

Vančy

Na predvečer praznika 1. maja so potekala kresovanja po celi Sloveniji. Tako je bilo tudi na Koroškem.

V Dravogradu so pripravili kresovanje ob Ribiškem domu. Za dobro voljo je igral ansambel Okej vse do jutranjih ur.

Tradicionalno prvomajsko praznovanje je potekalo na Planinskem domu na Košenjaku. Sodelovali so godba na pihala Ojstrica, ansambel Lojzeta Rožiča s pevko in učenci osnovne šole Ojstrica. Slavnostna govornica je bila županja občine Dravograd Marijana Cigala.

Nekaj najbolj vztrajnih se je že zjutraj odpravilo peš iz Dravograda, nekaj pa tudi s kolesi, in ti so se povzpeli na vrh Košenjaka še pred prireditvijo.

Na Ravnah na Koroškem je, kot že nekaj let zapored, potekalo prvomajsko praznovanje ob Ivarškem jezeru nad Kotljami. Letos je bil slavnostni govornik predsednik RS Borut Pahor, spregovorili pa so tudi župani Občine Ravne na Koroškem in sosednjih občin Prevalj in Slovenj Gradca ter domačin, predstavnik sindikata SKEJ Boris Štriker. Zaigrala je godba na pihala ravnenskih železarjev. Na predvečer praznika so na Ravnah na Javorniku pripravili kres in ognjemet.

Na Ivarškem jezeru

Na Ojstrici

Predsednik Borut Pahor – slavnostni govornik na Ivarškem jezeru

Kres ob ribiškem domu v Dravogradu

Ples ob ribiškem domu v Dravogradu

Na Dobravi nad Dravogradom so mlaj postavili ročno.

Praznovanje praznika dela v Završah

Mirko Tovšak

Planinsko društvo Mislinja je v sodelovanju s Kulturnim društvom Završe in Občino Mislinja pripravilo tradicionalno, tokrat že 32. prvomajsko srečanje planincev in občanov v Završah nad Mislinjo.

Pred 32 leti, torej leto po ustanovitvi lastnega planinskega društva, so se mislinjski planinci odločili, da bodo vsako leto na praznik dela pripravili prvomajsko srečanje planincev in krajanov Mislinje. Takrat Mislinja še ni bila samostojna občina, zato so politiki iz takratne enotne slovenjgraške občine nasprotovali takšni prireditvi. Do leta 1983 so namreč v občini Slovenj Gradec tradicionalno na Kremžarici prirejali množični shod ob prvem maju. Ko smo pripravili svoj prvi lastni shod v Završah, so nam očitali, da se gremo separatizem. Nam, organizatorjem prvih shodov v Završah pa je bilo jasno, da se večina Mislinjčanov skupnega praznovanja na Kremžarici ne udeležuje, zato smo bili prepričani, da je prav, da podobno prireditev pripravimo čim bliže domačemu kraju. In imeli smo prav. Vsako leto se je srečanja v Završah udeleževalo večje število pohodnikov in drugih udeležencev, tako da jih je bilo lani že okrog 2000. Tako je postalo prvomajsko srečanje v tem idiličnem zaselku nad

Završke dečve so dodobra ogrele obiskovalce prireditve.

Mislinjo najbolj množična prireditev v gornjem delu Mislinjske doline.

Letos je bilo zaradi nekoliko hladnega vremena ob prvem maju nekaj manj udeležencev, kljub temu pa so bili vsi zadovoljni s prireditvijo, na kateri je vsakokrat poskrbljeno za malico za vse udeležence. Občina prispeva denar za nabavo tradicionalnih klobas, ki jih nato planinci pripravijo in razdelijo na prireditvenem prostoru. Ker je pred kratkim nepričakovano umrl dosedanj župan Franc Šilak, je bil letos slavnostni govornik Bojan Borovnik.

V kulturnem delu srečanja so nastopili

Podelitev spominske slike dosedanjemu predsedniku PD

Folklorna skupina iz Završ

Na prireditvenem prostoru se je zbrala lepa množica pohodnikov.

Delitev tradicionalnih klobas

folklorna skupina iz Završ, plesna skupina Završke dečve in Babnikova godba. Sodelovali so tudi strelci, ki so s svojimi *molžnarji* popestrili prireditve.

Soorganizator tega srečanja PD Mislinja se je letos dostojno poslovil od svojega dosedanjega predsednika, ki ga je v domačem kraju vodil kar 25 let. Na srečanju so mu podelili spominsko sliko, ki ga bo spominjala na številne prehojene poti v gorah. Novi predsednik društva je sedaj Ivan Arko, ki je vodenje društva prevzel pred kratkim.

Konjeniki kresovali

Martica Sušec

Foto: Matej Sušec

Člani in prijatelji Konjeniškega jahalnega društva prijateljev "Petre" iz Vitanjskega Skomarja so na predvečer praznika dela pripravili veliko kresovanje. Kar ves teden pred kresovanjem so pripravljali in skupaj vozili material iz gozda ter naredili velik kres. Kljub hladnemu večeru so se zbrali člani in prijatelji od vsepovsod. Slavnostni prižig kresa je opravil Iztok s Koroške, potem pa smo ob njem veselo zapeli. Po prireditvi smo se okrepčali s sočnim golažem in nazdravili z dobro kapljico.

Obiskali so nas tudi gasilci iz Vitanja, saj so bili predhodno obveščeni o

Tako smo zrl v ogenj

kresovanju. Kresovanje je bilo tradicionalno, saj je bilo že 11. po vrsti. Toliko je tudi staro društvo. Ob koncu smo

si zaželeli lepe praznike in si obljubili, da se drugo leto spet zberemo.

Blagoslov velikonočnega ognja

Franc Areh

Duhovniki na velikonočno soboto blagoslovljajo velikonočni ogenj in vodo, s tem pa nato verniki pokadijo in pokropijo svoje domove. Kjer gospodinje kurijo še na trda goriva, ogenj zanetijo z blagoslovljenim ognjem in nato na teh štedilnikih pripravljajo velikonočne jedi. Ko je vse pripravljeno za *žegen*, blagoslov jedil, ženske in otroci odnesejo svoje *cejne* na blagoslov jedil v bližnjo cerkev, k raznim kapelicam na večjih domačijah in h križnim znamenjem, kjer se zbere množica s svojimi dobrotami.

Velikonočni ogenj ogreva, žge, prečiščuje in prav zaradi tega je že od nekdaj veljal za posebej dragocenega. Po ogenj verniki pridejo z gobo, najsi bo bukova ali podobna. Pri nas v dolini se

Blagoslov velikonočnega ognja pred cerkvijo v Starem trgu pri Slovenj Gradcu

goba stežka dobi, najboljše pa rastejo na bukovih drevesih pod našo mogočno goro in v hribih, kjer je veliko trdega drevja. Vsi ti obredi spadajo h krščanskim

dogodkom, velika noč pa je eden izmed največjih in najlepših praznikov poleg božiča.

Sejem sadik in cvetja 2015

Mirko Tovšak

Turistično društvo Mislinja je tudi letos pripravilo tradicionalni sejem sadik in cvetja. Letošnja ponudba na sejmu je bila nekoliko bolj pestra kot prejšnja leta. Organizatorji so lahko zadovoljni z dobro udeležbo obiskovalcev.

Turistično društvo Mislinja je z omenjenim sejmom začelo kaj kmalu po ustanovitvi. Pobudnica za to prireditev je bila takratna predsednica društva Leopoldina Bezljaj, sicer najstarejša članica društva, ki vedno rada pomaga pri organizaciji in izvedbi številnih prireditev, ki jih društvo pripravlja v okviru svojih dejavnosti.

Sedaj društvo že nekaj časa vodi novi predsednik Drago Pogorevc, ki si je zadal

Predsednik Turističnega društva Drago Pogorevc ob stojnici TD Mislinja

Na sejmu je Jaka Pušnik predstavil turistično ponudbo kraja.

nalogo, da nekoliko popestri dosedanje dejavnost turističnega društva v kraju. Ta njegova prizadevanja smo lahko opazili

Bogata ponudba sadik na sejmu

tudi na letošnjem sejmu, saj so se na stojnicah tokrat predstavljali tudi nekateri kmetje s svojimi pridelki. Na sejmu je sodelovalo tudi Turistično društvo iz pobratene občine Središče ob Dravi. Na svoji stojnici so se predstavili s ponudbo doma pridelanega bučnega olja, pripravkov in namazov iz bučnic in bučnih semen.

Celotno prireditev je povezoval Marjan Križaj.

Obnovljen bo stari dravograjski most

Vančy

Dravograd bi brez dvoma dobil ime *Mostovje*, če ne bi bil imenovan že prej, še v času, ko je nad njim stal grad. V kraju so bili zgrajeni številni mostovi, kar šest jih je, trije preko reke Meže, trije preko reke Drave in še elektrarna.

Eden nad elektrarno je bil železniški most za povezavo proge Dravograd–Lavamünd, Avstrija, ki je bil malo pred koncem druge svetovne vojne močno zbombardiran, a še vedno stoji. Starega cestnega pa so nadomestili z novim višjim. Stari je sameval in počasi rjav, ostala je le še jeklena nosilna konstrukcija. Pred časom pa so se v občini Dravograd odločili in pristopili k projektu adaptacije tega mostu, ki bo namenjen pešcem in kolesarjem.

Od lani jeseni na njem intenzivno potekajo sanacijska dela, ki so bila za kratek čas prekinjena pozimi. Dela izvaja industrijsko montažno podjetje Vertikala X, d. o. o. Vso nosilno konstrukcijo so sanacijsko uredili in jo prepletkali. Na vrhu je še ulita betonska plošča, ki bo nosilnost še dodatno utrdila.

Operacijo delno sofinancira Evropska unija iz sklada za regionalni razvoj pod naslovom Udeležba v vašo prihodnost. Projekt nosi naslov Kolesarska pot Begant in sanacija starega mostu čez reko Dravo.

Tako bodo tudi kolesarji pridobili eno novo povezovalno pot, čeprav je vožnja s kolesi skozi trg v Dravogradu še vedno prepovedana.

Blagoslovi konj

Ida Robnik

V pomladnih mesecih konjeniki organizirajo srečanja in druženja na svojih klubih ali rančih. Termine srečanj običajno določijo glede na godovanje svetnikov, ki so zavetniki konj, in ob teh druženjih povabijo tudi župnika, da opravi blagoslov.

Takšna druženja so namenjena predvsem izmenjavi izkušenj pri vzreji konj, novostim na tem področju, opremljenosti in možnostim izobraževanja bodisi pri vzgoji konj ali usposabljanju konjenikov.

Taka srečanja so bila v zadnjih dveh mesecih najprej pri sv. Neži na Vrhah, za

Blagoslov na CCCL 26. aprila

Blagoslov na Grajski vasi

god sv. Jurija sta bila organizirana blagoslova na Remšniku, tradicionalni, že dvaindvajseto leto, pa na Cross Country Clubu Legen. V nedeljo, 10. maja, so se konjeniki zbrali na Grajski vasi nad Slovenj Gradcem, kjer so blagoslov in druženje konjeniki s tega območja organizirali na Apačnikovi domačiji.

Konji so mirno čakali na blagoslov

Lepo urejen za blagoslov

Srečanja

Ida Robnik

Živeti na obrobju mesta, kjer je že podeželje, je poseben privilegij. Samo nekaj minut iz Starega trga pri Slovenj Gradcu na poti proti Grajski vasi lahko srečaš in vidiš marsikaj.

Slike povedo vse.

Cvetoč travnik

Hišica na drevesu

Detelja v cvetu

Sončenje

Lov na ščuko

Vančy

Foto: Mirko Preglavu

Koroška ribiška družina vsako leto 1. maja organizira tekmovalni lov na ščuko in tako se tudi uradno začne ribolovna sezona.

Zanimalo me je, kako poteka to tekmovanje, zato sem se odpravil za Dravo, kjer imajo ribiči nad elektrarno Dravograd svoj Ribiški dom. Malo pa sem bil še radoveden, kako je potekalo kresovanje 30. aprila, prejšnji večer. Povedali so mi da je bilo odlično organizirano in da je skupina Okej igrala vse do jutranjih ur. Nekaj žareče žerjavice sem še ujel. Ujel sem pa tudi ponosnega ribiča Ota Pernata z Mute, ki je prinesel svoj ulov, ščuko, na uradno tehtanje k domu. Pogled nanjo je bil res veličasten, saj je v dolžino merila 75 cm in tehtnica je

Darko Ajd s svojim ulovom

pokazala 3,94 kg. "Torej sem že tretji, a do večera je še vse mogoče!" Oto mi je zaupal, da je to ščuko ujel nekoliko nad Vuzenico v Dravčah malo po šesti uri zjutraj. A je takšna razvrstitev tudi ostala. Od navdušenja sem za pogovor o tem tekmovanju zaprosil Mirka Preglava, ki je gospodar Koroške ribiške družine. Povedal je: "Tekmovanja se je letos udeležilo 86 ribičev, ki so od svita do 20. ure preizkušali svojo ribolovno srečo. Ulovljenih je bilo

16 ščuk, v konkurenci 7. Najtežjo, ki je tehtala 4,14 kg in merila v dolžino 80 cm, je ulovil Darko Ajd iz Dravograda, drugo najtežjo je ulovil Jure Preglav iz Otiškega Vrha, 4,06 kg, in tretjo Oto Pernat iz Mute. Za to tekmovanje so lovili na reki Dravi od Libelič do Elektrarne Vuzenica."

Mirko mi je še zaupal, da je to druga največja ribiška družina pri nas, saj šteje več kot 350 članov. Vsem ribičem sem zaželel veliko lovne sreče!

Med rož'ce na Pogorevc

Vančy

Foto: Zofka Frank

V sredo, 29. aprila, mi je prijatelj Jože Kladnik predlagal, da se odpravimo malo v naravo občudovat čudovita rastišča vresja in avriklja. Zaupal mi je, da je v mladosti velikokrat pohajal po hribih v okolici

svojega rojstnega kraja Črne na Koroškem in zato te okoliške hribe dodobra pozna. Z avtom, in to z njegovim novim, tako da smo ga malo preizkusili, smo se odpeljali do Žerjava. Tu smo v dolini parkirali in se odpravili po slemenu hriba Pogorevc proti vrhu. Bilo nas je pet: vodnik Jože Kladnik z ženo Irmo, medicinka Zofka in midva z ženo, ravno prav za tak majhen družinski popoldanski izletek.

Vzpenjali smo se po ozki, dobro shojeni stezici po vrhu grebena. Jože nam

je že prej povedal, da bomo više vso pot obdani s čudovitimi rastišči cvetočega vresja, če pa se je že razcvetel, bomo lahko občudovali tudi živo rumeni avrikelj, lepi jeglič (*Primula auricula*). In res je bilo tako, naše Zofke kar nismo mogli prepričati, da ga bo zgoraj še več, tega vresja. "Dajmo se tu slikati pa tu ..." pa spet in spet, vresje pa se je kar vrstilo, cele planotice, od blede rdečega do močno rdečega, in če si pogledal, je v popoldanskem soncu bilo videti, kot da ves hrib žari. Ali ni zato hrib dobil takega imena – Pogorevc?

Irma med cvetočim vresjem

Ko smo se vzpenjali, smo prispeli do prvih samotnih skal in na eni že zagledali nekaj čudovitih cvetočih avrikljev. Globoko pod nami je ostajal Žerjav, nekoč ponos svinčeve industrije, nekoč gol in siromašen z vsemi okoliškimi hribi, zdaj pa lep ozelenel in že ves zarasel. O njegovi bogati industriji priča le še deponija jalovine, ki pa jo tudi sanirajo in pridobivajo razne frakcije peska. Spodaj pa so hale obratov Taba. Mi pa se že ob prvi skalici in le z nekaj lepimi avriklji kar nevarno zaplezamo, zaman nam naš vodnik Jože dopoveduje: "Zgoraj ga bo še več, veliko več!" Mi se hočemo slikati tu.

Vresje, vresje čudovito in živo roza, rudeče pisano; zdaj že pridemo do prvih večjih skal in avriklja je vedno več. Slišijo se le naši navdušeni vzkliki in vmes še malo ptičjega ščebetja. Zaslišimo tudi kukavico, menda vsi prvič, žal nimam nič denarja pri sebi, kot običajno le one drobne bakrene novčiče, ki bolj slabo cingljajo. Oni z debelimi, papirnatimi pa tudi obžalujejo, tisti tudi ne pojejo. Pa kaj bi nam denar, danes, ko smo obdani s tako čudovito naravo! Nato opazimo še majhna cvetoča drevesa, ki imajo drobne nežne bele cvetke. Avrikelj pa se nam suje dobesedno

skoraj pod noge. Vmes srečamo še dva *superbiciklista*, kar ne moremo se načuditi, da si upata po takih stezicah s kolesi. Pa nas pomirita: "To za naju ni nič, še po večjih strminah se vozimo." Povesta, da sta se pripeljala z Raven.

Mi pa še malo med vresjem, avrikljem in cvetočimi drevesi dospemo do lovske kočice Dukles. Tu se malo spočijemo in se po drugi podobni stezi po gozdičku spuščamo proti dolini Jazbine. Ko smo v dolini, je ob potoku Jazbine najprej še malo makadama, nato pa vse do Žerjava asfalt. Občudujemo lepe domačije ob potoku, povsod urejena in z naravo usklajena okolica. Gremo mimo Čebelarskega doma in na desni nad potokom zagledamo številne čebelnjake. Lepi so že, čebelice pa imajo na tem predelu tudi veliko lepih in čudovitih rožic, vresja in avriklja, kjer lahko nabirajo med.

Naša Zofka je potožila, da je baterije v fotoaparatu čisto izpraznila, pa saj ni čuda, če pa je bilo tako lepo in radi bi vsaj malo tega ohranili za spomin. "Pa nič zato," je rekla, "napolnila sem druge tiste, najbolj trajne notranje baterije z lepimi spomini!"

Minile so dobre štiri ure, ko smo se zopet vrnili na naše izhodišče v Žerjav.

Pred lovsko kočico Dukles (1052 m) na Pogorevcu

Nismo se mogli načuditi obilju cvetočega avriklja.

Dragi bralci, še posebej Korošci, obiščite ta mali košček raja, Pogorevc nad Žerjavom. Saj je ta biser v ogrlici naših hribočkov skoraj pred našim pragom. Pot ni posebej zahtevna, lahko vzamete s seboj tudi otroke, a pohitite. Mislim, da vresje kar skozi cveti, avrikelj pa bo kmalu odcvetel. Pa lepo pomlad vam želim. In hvala našemu Jožetu za čudovita doživetja!

Odhajanja

13 tednov — KFOR 25 Polovica misije je za nami

Des. Danijel Krejan,
3. MOTV/2. MOTČ/74. MOTB¹

„Adria Airways se vam zahvaljuje, ker ste leteli z nami, in vam želi prijetno bivanje na Kosovem.“ 24. 3. 2012, približno opoldne, vojaški del letališča v Prištini. Nekateri prvič, nekateri tretjič, ostali nekje vmes. Spet smo tu, v mladi majhni deželi, s katero smo še ne tako dolgo nazaj peli isto himno in mirno stali pred eno zastavo. Za mlajše

pripadnike Slovenske vojske neznana država, ki jo poznajo le iz poročil na televiziji ali iz pripovedovanja sovojakov. Mi malce starejši pa smo živeli v skupni državi, katere meje so se zaradi takšnih in drugačnih okoliščin spremenile. Prav te nove meje in mir je prišel varovat tudi naš 3. vod.

Tako, prvi del našega voda je prispel, prtljago preložimo na kamion, hop na avtobus in pričaka nas baza Villagio, naslonjena na predgorje Prokletij (Preklete gore – gorovje, visoko okoli 2500 m, ki objema Kosovo z zahodne strani) tik zraven mesta Peč. Poiščemo svoje zabojnike, v katerih bomo preživeli naslednjih šest mesecev, ter začnemo urejanje prostorov. Razne mize in stoli, tudi domače izdelave, hladilniki, televizorji, skratka vsa mogoča oprema, ki nam bo lajšala "muke" ves čas misije. Potem vojaška oprema, razne žice in vodi za

internet, obvezna predelava postelj z deskami in raznimi podlogami. Prevzemi vozil, opreme, orožja, prostorov, dela je še in še.

Mine teden in ostali del našega voda s preostankom 2. MOTČ (motorizirana četa) prispe v bazo. Sobe se napolnijo, zaresno delo se lahko začne. Seznanimo se z razmerami in trenutnimi nalogami. Prve patrulje, prve straže. Edina pripadnica nežnejšega spola v našemvodu ter naš poveljnik z namestnikom so malo oddaljeni od glavnine, vendar večjih težav v prenašanju informacij in nalog ni. Spoznavanje sovojakov, s katerimi živim isti sobi, uporabljam isto kopalnico, je enako hrano, in to 24 ur na dan in 7 dni v tednu. Seveda smo se dobro poznali že prej z raznih terenov in skupnih vaj, vendar

¹KFOR – angl. Kosovo force (Kosovske sile), 3. MOTV/2. MOTČ/74. MOTB – motorizirana vojska/četa/bataljon.

je velika razlika, ker si prej po koncu vedno odšel domov k svojim, tu pa so dejansko sovojaki tvoja družina, s katero se smejiš, delaš in včasih tudi jočeš.

Vsak si ustvari kotiček v sobi, ki pripada samo njemu. Tu imaš preko računalnika ali telefona stike s svojimi dragimi v domovini. Ostali del prostora pa je skupni in priznam – včasih pride do kratkih stikov, ki pa se na srečo hitro rešijo. Skratka, prišli smo v ritem, ki nas je malo spremenil in obtesal, da lahko delamo kot enota. Praktično smo samo na papirju razdeljeni po oddelkih, delujemo pa kot celota – 3. vod. Nametani skupaj z vseh vetrov, različnih poklicev in zelo različnih let. Skupaj pa zmoremo vse in ni je naloge, ki si je ne bi upali prevzeti. Naši poveljujoči podčastniki so izkušeni mački in svoje znanje prenašajo na nas, včasih pa njihovo radodarnost tudi izkoristimo, kar ni v vojaškem duhu. Tako pač je, ponudijo ti prst in zgrabiš celo roko. Vodni podčastnik zelo skrbi za nas in ureja vse stvari v zvezi našim vodom in še več; dela vrh glave. Poveljnik voda je mlad, a izredno razgledan častnik, ki smo ga vsi z velikim navdušenjem sprejeli za svojega poveljnika. Prepričan sem, da bi velika

večina brez premisleka takoj odšla na naslednjo misijo z istim poveljujočim. Delo je v polnem teku, ure in dnevi bežijo, prvi dopustniki že nabirajo nove moči doma, ostali še čakamo na svoj delež. Vrstijo se patrulje ena za drugo, razne straže, mesečni pregledi opreme in orožja. Včasih se zgodi, da sovojaka iz iste sobe vidiš samo zvečer, ko leže k počitku, ali pa jutraj ob dvigu zastave.

Pomagamo drug drugemu, se ukvarjamo z različnimi konjički (šport, računalniške igre, knjige, britje, oblikovanje pričesk, oblikovanje telesa, izleti,

nakupovanje, pice ...). Naš vojaški stroj po prvi polovici misije deluje kot namazan in verjamem, da bo tako še naslednje tri mesece in mu tudi trenutne razmere v naši domovini Sloveniji ne bodo zmanjšale obratov in vleka. Vsi smo dokaj različno sprejeli novice o znižanju naših plač tu na misiji ter kasneje v domačih bataljoni. Vsak evro težko pogrešiš, vendar moramo tudi mi prispevati k zmanjšanju krize.

Se vidimo jeseni spet doma, nekaj nas bo ostalo v istem vodu, nekatere bodo zamenjali drugi vojaki. Šli bomo novim nalogam in izzivom naproti.

Anton Krenker praznoval častitljivih 90 let

Vinko Lenart

Anton Krenker, vsi ga poznamo pod imenom Ažnehov Toni, se je rodil 2. maja 1925 na Ažnehovi kmetiji, kjer sta gospodarila Franc in Ana Krenker. Da je bila družina popolnejša, se jima je rodilo osem otrok. Preživljali so se predvsem s hrano, pridelano na kmetiji. Toni kot sedmi otrok je bil v otroških letih v pomoč pri vsakdanjih kmečkih opravilih, zato ni bilo veliko časa za osnovnošolsko izobrazbo.

Komaj so se iztekla šolska leta, že je bil kot sedemnajstletni fant mobiliziran v nemško vojsko. Nič slabega slutečega so ga s tovariši odpeljali z vlakom na Dunaj. Tam pa je spoznal, da je pred njim kruto življenje, kakršnega si ni znal predstavljati. Začelo se je praktično usposabljanje mladih fantov, ki so bili poslani v boj oziroma na fronto. Čez nekaj mesecev je bil Toni poslan v Rusijo, češ da gre na dodatno usposabljanje, kar pa ni bilo čisto res. Srečali so se s hudim mrazom in borbami, kjer je veliko mladih fantov izgubilo življenje. Vse to je trajalo do marca leta 1944.

Marija, Danica, Silva in Toni

Po težko preživetem času v Rusiji, kjer so doživeli hude življenjske preizkušnje, so bili pogojno izpuščeni na dopust domov. Po prihodu domov je Toni ugotovil, da je njegovo mesto doma, v obrambi domovine. Takoj po prihodu v partizane je bil nameščen v Zidanškovo brigado, s katero je prepotoval celotno Slovenijo po dolgem in počez. Bila mu je zaupana naloga kurirja komandanta brigade, kjer je bil zadolžen za konja, ki pa je bil namenjen za spremstvo in hitrejše premike.

Ob prihodu v partizane se mu je odprlo novo poglavje in videl je nov smisel življenja. Drugačni so bili pogoji in prehranske navade, ki so bile včasih komajda znosne. Veliko tveganj, stresa in tragedij je doživel v partizanih, saj je med vojno izgubil dva brata. V času vojne mu je umrla tudi mati. Toni je preživljal tedne in mesece v neznosnih pogojih in čakal, da bo svoboda enkrat le prišla. Vse skupaj ga ni strlo, ampak je iz njega naredilo jeklenega in nepremagljivega človeka ter

borca s polno mero optimizma.

Svobodo, o kateri je že dolgo sanjal, je le dočakal na Graški gori ob razglasitvi kapitulacije Nemčije. Zmago je naznanila *pleh muzika*, ki pa mu je bila še posebej pri srcu. Začelo se je novo poglavje in njegovo samostojno življenje. Denarja ni bilo, bil pa je svoboden. Vse drugo je bilo treba zgraditi in ustvariti. Kmetija pri Ažnehu je bila sorazmerno velika, zato so si jo razdelili. Odločitev je padla: Tonetu pripada majhen del kmetije, ki mu bo za preživetje in v pomoč pri uresničevanju načrtov. Na tej površini ni bilo mogoče ustvariti pogojev za ustvarjanje družine in normalnega življenja. Da je kmetijo usposobil za preživetje, je moral povečati kmetijske površine z nakupom ali najemom. Zato je Toni uporabil vse talente, ki so mu bili dani. Igral je harmoniko, znal je zidati, tesati, izdelovati kmečka orodja, *pečariti*, skratka nobeno delo mu ni bilo tuje. Sam je celo izdelal harmoniko.

Leta 1961 je z Marijo Lenart sklenil zakonsko zvezo in tako se je družina povečala za hčerki Silvo in Danico. Dobil pa je še popolnejša presenečenja, za kar so poskrbele hčerke z vnuki Borisom, Mitjo in Deniso. Zeta Miran in Jože pa ustvarjata prihodnost mladih družin.

Prioriteta za preživetje mu je bilo kmetovanje, ki ga je začel s štirimi govedi in njihovo število povečal kar na 40. To mu je uspelo z dokupljeno zemljo. Tako so dobili dovolj krme za živino in za osnovno preživljanje družine, vendar pa ni bilo posebnega razkošja. Z intenzivnim kmetovanjem je dosegel rekordno količino mleka, za kar je prijel več priznanj.

Kultura mu je bila prirojena, saj je takoj po vojni ustanovil ansambel, ki je bil nepogrešljiv po končanih kmečkih opravilih ali na poročnih slovesnostih, kjer so poskrbeli za veselo vzdušje. Sodeloval je pri vaškem pevskem zboru Podgorje, ki ga je vodil Martin Konečnik (Feleči Tinč). Nastopali so ob svečanih otvoritvah in dogodkih v Mislinjski dolini. Za to so prejeli tudi številne pohvale in priznanja.

Kljub visokemu jubileju je Tone še vedno aktiven in nepogrešljiv pri pripravi kulturne prireditve Furmani po cest' peljajo, ki nas vedno preseneča z izvirnimi domačimi idejami.

V gasilske vrste, pri katerih sodeluje kot veteran, je stopil pred vojno in tam še danes dviguje moralo in spodbuja mlade gasilce. Poudariti moram, da je velik vzornik na vseh področjih. Najraje pa svetuje mladim kmetom in nanje prenaša svoje življenjske izkušnje, ki pripomorejo k

Anton Krenker pri enem izmed njegovih hobijev – izdelava lesenih predmetov in orodja.

uspešnemu kmetovanju.

Zvestobo, ki sta si jo obljubila z Marijo, sta potrdila še z zlato poroko, na kateri sta veselo zaplesala v družbi prijateljev.

Njegove optimistične besede, ki jih rad pogosto izreče: "Če bi se še enkrat rodil, bi si želel biti kmet, saj je to najlepše. Bo pa že nekako. Saj je bilo že slabše!"

Želimo mu še veliko srečnih in zdravih let. Naj še potegne harmoniko in krepí veselo razpoloženje v družini in v kraju.

Mojca in Štefan Petek – 50 let skupnega življenja

*Leta hitro so minila,
se nama kakor včeraj zdi.
Ko sva srečala se prvič,
davno tega, jaz in ti.*

28. februarja 2015 sta si pred matičarjem in pred bogom v farni cerkvi na Prevaljah po 50 letih skupne življenjske poti, kakor predavnimi leti, ponovno dahnili "da" draga Mojca in Štefan Petek iz Kota nad Lešami.

V ljubezni in zvestobi sta črpala moč, premagovala vzpone in padce, delila smeh in solze, radost in žalost, ki nam jih vsem prinaša življenje. Dočakala sta zlato poroko. Mojci in Štefanu je bilo dano, mnogi čakajo na to celo življenje in, žal, nikoli ne dočakajo.

Na Petkovi domačiji sta si ustvarila skromen, a ljubeč dom. Le kdo ne pozna prijaznih obrazov Mojce in Štefana.

Mojca in Štefan Petek

Pridnost in skromnost je zaznamovala ljudi na njihovi kmetiji. Hiša se še razdaja za druge in mimoidoče, vabi in nesebično sprejema popotnika.

Prav ta čas okrog Petkove kmetije cvetijo jablane in češnje, rože ob poti, ki se kopljejo v jutranji rosi. Občasno še nosi veter vonj sveže pečenega kruha okrog domačije, ki so ga zamesile pridne Mojcine roke.

V zakonu so prijokale na svet hčerke Marta, Lenka, Štefka in sin Ferdi. Pridnost in skromnost sta zaznamovali tudi njih in njihove življenjske sopotnike. Tudi njuni otroci so si ustvarili svoja gnezdeca in potomce, a se ves ta čas neizmerno radi vračajo v objem svojih staršev in domov na kmetijo. Neizmeren dar je, če ljubiš in spoštuješ svoje starše. Vrlina, ki žal ni dana vsakomur. Oče in mama sta samo ena. In dokler imamo starše, smo še vedno otroci.

Še posebej so jima v veliko veselje številni vnuki in pravnuki, ki babico in dedka še posebej radi obišejo.

In ko bo sonce tam daleč za gorami zlezlo čez vrhove, naj se dotakne z žarkom tudi njunih obrazov. Naj jima podari toplino tudi v srcu. Naj vse, kar je bilo lepega v njunem življenju, še dolgo traja in ostaja.

Naj vama v imenu vseh vajinih najdražjih zaželim še obilo zdravja in sreče na vajini skupni poti, ki sta si jo tlakovala s solzami in znojem v življenju. Naj bo vsak dan, ki se bo začel za vaju, miren in poln lepega.

Zvezde so le okras na nebu, a šteje le dan. Naj bo s soncem obsijan.

Pa srečno, draga Mojca in Štefan!

Pesem je posvečena srnjaku, ki sem ga uplenil za svoj življenjski jubilej, 60 let.

HVALA, DRAGI SRNJAK

Hvala, dragi srnjak, za žrtev tvojo,
dan tvoj se končal je za srečo mojo,
rad bi ti rekel oprosti za kri,
se mi srce smeji, a me tudi boli.

Nežno pobožal sem glavo ti, kožo,
nežno rog ti pogladil, kot ob tebi sem rožo,
hvaležen bom shranil nate spomine,
še zdaj slišim strel, ki je šel prek doline.

Tvoja kaplja krvi tam na travi opozarja,
da vse je minljivo kakor jutranja zarja,
bo rosa travo umila, a spomin bo pustila,
bo kaplja se skrila, a tam roža bo vzknila.

Pokleknil ob tebi sem v travo in cvetje,
ti žal si odšel, a jaz bom čakal poletje,
ti našel svoj mir si, a jaz čakam svoj čas,
najdi košček nebes kot tisti dragi obraz.

Shranil sem vejico, tisto, s krvjo orošeno,
bi je ne menjal nikoli za zlato nobeno,
usula se veja bo, a nikoli spomin
zate mir se začinja, a za nas opomin.

Boš klical in vabil tam s stene spomine,
bo srce hotelo, da spomin nate ne mine,
bom večkrat pobožal tvoj rog tam na steni,
jaz bom sanjal ob tebi, ti pa spal boš ob meni.

Zvečer tvoja srna je sama šla spat,
a že jutri drugi srnjak bo šel k njej vasovat,
v življenju usodi nasproti hitimo,
a dobimo ne vse, vse, kar si včasih želimo.

Stanko Grč

7. sezona bralne značke "Korošci pa bukve beremo"

Milena J. Cigler

Dne 20. aprila 2015 smo v Knjižnici Dravograd pridni bralci predvsem slovenske literature prejeli knjižne nagrade. Prireditev je bila zaključna v smislu počastitve svetovnega dneva knjige – 23. aprila.

Tokrat je zaključena že sedma sezona in v njej je sodelovalo 76 bralcev.

Najstarejša udeleženka bralne značke je Barica Ambrož iz Dravograda, ki je preštela že devet križev.

Avtorica članka sem tudi med pridnimi bralci, najbolj pa se mi je vtisnila v spomin knjiga Toneta Partljiča *Grob pri Mariji Snežni*, ker sem z njenim branjem obujala spomine na študentske čase, ko

sem v krajih okoli Marije Snežne anketirala kmete – kot interese za najem prvih posojil za modernizacijo kmetije. Te kraje sem takrat vse prehodila peš in me je Partljičevo delo spomnilo na zgode in nezgode teh popotovanj.

Osrednja gostja večera, ki jo je povabila Knjižnica Dravograd, je bila pisateljica in pesnica ter oblikovalka iz gline Stanka Hrastelj. Za svoj še ne objavljeni roman *Igranje*, v katerem se spopada z boleznijo shizofrenijo, je prejela nagrado modra ptica. Teme njenih pesmi so od ljubezni do umiranja, samomori in depresije, skratka teme, kakršnim se nekateri izogibamo, ona pa se pogumno spopada z njimi.

Prejela je precej nagrad za pesniške zbirke in bila tudi vitezinja poezije v Mariboru na pesniškem turnirju. Mene in ostale obiskovalce večera pa je presenetila s pesmimi, v katerih občuteno poseže v svet živalske duše ter njenih občutkov ob pričakanju smrti.

Poleg pisanja vodi tudi KUD Liber iz Leskovca pri Krškem, od koder tudi izhaja.

Prireditev ob zaključku
bralne značke v
Dravogradu

V sredini najstarejša
bralica Barica

LESO MASIVNE TEKA® LESENE HIŠE

Mi smo za les!

Foto: Mateja Uršnik

V spomin

Jože Pačnik
22. 2. 1943–18. 4. 2011

Čeprav utihnil je tvoj glas,
spomin nate greje nas,
usoda je tako hotela,
da tebe nam je vzela.
Tvoj večni dom pa rože zdaj krasijo
in svečke ti v spomin gorijo.

Hvala vsem, ki se ga z lepo mislijo spominjate
in obiskujete njegov grob.

Vedno njegovi: žena Marija, hči Vlasta in sin Jožek z družinama

Foto: Mateja Uršnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si,
viharnik.gg@gmail.com

Direktor:

Silvo Pitržnik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan Čokl, prof.

To številko je uredila:

Ida Robnik

Uredniški odbor:

Marta Krejan Čokl, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:

Marta Krejan Čokl, prof.

Fotografija na naslovnici:

Foto: Mateja Uršnik

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva.

125-letnica rojstva Alme Karlin

Milena J. Cigler

Za obeležitev 125-letnice rojstva svetovne popotnice Alme Karlin, znane Celjanke, je izšla slikovno bogata monografija z zgodbami starega Egipta, med katerimi je doslej še neobjavljena novela *Tutmozisov zdravnik*, ki jo je napisala dve leti pred smrtjo.

Znano je, da je Alma večinoma pisala v nemščini, saj je bilo njeno osnovno izobraževanje v nemškem jeziku, pozneje pa je postala prava poliglotka, saj je obvladala veliko svetovnih jezikov, tudi skandinavske.

Alma se je podobno kot Zofka Kveder preživljala s pisanjem. Zanj je bilo to še nekoliko težje, ker je med popotovanji menjavala kraje nastanitve in večkrat honorar za podlistke v nemških in

avstrijskih časopisih in revijah pisateljice ni dosegel. Včasih je bila zato na robu preživetja in je nekoč celo pomislila na samomor.

Po vrnitvi je z izkupičkom za izdane knjige, predvsem potopise, kupila manjšo

hišo v Svetini nad Štorami pri Celju.

Po naključju, ali pa tudi ne, sem tja morala voziti svojo že pokojno sosedo Anico, da je obiskovala sorodnike v Svetini. Tako sem si lahko ogledala nagrobni spomenik Almi Karlin in njeni švedski prijateljici, s katero je preživljala zadnja leta življenja. V bližini je tudi lep planinski hotel "Almin dom", kjer sem imela priliko gostovati in si ga ogledati. Sicer pa ima v Celju spominsko sobo in spominsko ploščo.

Vredno je, da se spomnimo pogumne in nadarjene pisateljice Alme Karlin.

Napoveduje se Festival solzic

Renata Picej

Letos se bo na Ravnah, v Kotljah in na Prežihovini med 21. in 24. majem že drugič odvijal Festival solzic, ki z nizom dogodkov vabi na prizorišča obiskovalce od blizu in daleč. V osnovi gre za zgodbo, ki blagovno znamko koroške dediščine vseh vrst in kulturo človeka tega prostora izpostavlja kot posebno vrednoto in velik motiv za druženje in obisk. Prireditev ohranja osnovno strukturo, ko poudarja posebnosti Koroške in pridobiva njene prijatelje; za večjo prepoznavnost in boljšo prezenco v lastni državi, znotraj katere je žal izpadla z vseh zemljevidov, dodaja pa nekaj novosti.

Tako bo prvi dan na ravanskem trgu otvoritev festivala v okviru koroških umetnikov; med drugimi bodo nastopili kantavtorica Manca Marin, Anej Piletič in Adrijana Kamnik, oba znana iz oddaje Slovenija ima talent, ter Marijana Mlinar. Goste iz Slovenije bo zastopala skupina Pepel in kri. Drugi dan je Prežihov dan, ko program preko dneva poteka ob sodelovanju osnovnih in srednjih šol ter vrtcev. Večerni program bodo poleg Pihalnega orkestra železarjev Ravne,

Solzica velikanska lani pred Kotljami Foto: Šime Strikoman

Milana Kamnika in drugih plemenitili gostje iz Madžarske. Predstavila se bo folklorna skupina Szokos Folk Dance Ensemble iz Szombathelyja.

V soboto se bodo v Kotljah dogajali Koroška tržnica, Rožna tržnica, Kulturni perpetuum mobile v besedi in pesmi na Prežihovini (letos bodo tam razdeljene brezplačne pesmarice, da bodo obiskovalci lahko med branjem besedil zapeli koroške in narodne pesmi pod taktirko Draga Rudla) ter gostovanje Ženskega pevskega zbora iz Roža iz avstrijske Koroške (glasbeno-gledališki

spektakel Aja tutaja, najlepše uspavanke sveta) zvečer v kulturnem domu Kotlje. Prireditev na Prežihovini bo posebna zato, ker se ji bosta pridružila dva Literarna avtobusa; gre za pionirsko zgodbo implementacije kulture v turizem – po projektu "Slovenska pisateljska pot – vodnik po domovanih 106 pesnikov in pisateljev", ki ga je zasnovalo Društvo slovenskih pisateljev.

Program v nedeljo bo potekal pod imenom Praznik Koroške in se bo začel v Kotljah, končal pa na državni meji z Avstrijo (Holmec), kjer bomo na mejo med

Slovenijo in Avstrijo ob 15. uri položili solzico velikanko. V ta namen bosta iz Kotelj proti Holmcu ob 14.15 uri zainteresirane osebe zapeljala dva avtobusa. Udeležence naprošamo, da se oblečejo v belo. Poleg tega se bo v nedeljo v Kottljah odvijala tudi Kottljada – kuhanje izvirne koroške enolončnice.

V okviru festivala se bo v petek, 22. maja, na Ravnah odvijal mednarodni strokovni posvet na temo Implementacija literarne poti v turizem, in sicer ob sodelovanju Društva slovenskih pisateljev in v sklopu projekta Slovenska literarna pot ter ob pomoči SPIRITA, Agencije za promocijo turizma.

Na Prevaljah izšli dve odlični publikaciji

Občina Prevalje je v okviru čezmejnega kulturnega projekta REG-KULT iz Operativnega programa Slovenija-Avstrija 2007–2013, ki ga je sofinancirala EU, izdala dve odlični publikaciji: monografijo *Franjo Golob, koroški umetnik*, avtor Marko Košan, in zbornik *Blaž Mavrel, koroški bukóvnik sredi gozdnih samot*, uredila Margareta Jukič, bibliografijo je napisala Marija Suhodolčan Dolenc.

V Mavrelovem zborniku so ponatisnjeni: pesmi in prozna besedila Koroškega Krjavlja, kot se je Blaž Mavrel sam poimenoval, objavljena v njegovih zbirkah (*Camarske pesmi*, 1935; *Koroški ženitovanijski običaji in nove camarske pesmi*, 1938; *Šopek s koroških bregov*, 1971 in *Gozd šumi v meni*, 1977), in izbor njegovih tekstov iz raznih časopisov ter revij. Osebnost Blaža Mavrela osvetljujejo opisi ocenjevalcev njegovega literarnega dela in pričevanja njegovih sovaščanov ter sorodnikov. Ponatisnjeno je tudi skoraj celotno ohranjeno fotografsko gradivo, iz rokopisne zapuščine pa je širši javnosti zdaj dostopen tudi izbor Mavrelovih pisem in izvirnih zapisov pesmi ter drugega literarnega ustvarjanja. Mavrelovo podobo zaokrožuje njegova bibliografija. Bibliografinja Marija Suhodolčan Dolenc je v 208 bibliografskih enot iz obdobja 1922–2014 zajela Mavrelove samostojne tiske, pesmi, prozo, prevode, prispevke o njem in upodobitve, priznanja in uglasbitve njegovih del ter izdelala imensko kazalo.

"Pred nami se zapisuje podoba

skromnega, delovnega, hudomušnega, vase zaprtega, a hkrati zaradi nenehnega popravljanja in prepisovanja svojih pesmi zelo zahtevnega in radovednega samouka, bukóvnika. Bukóvniki so del koroške identitete, tisti posamezniki, ki sicer niso imeli šol, so pa nosili pisalo in papir vedno s sabo, tisti, ki so v bukve zapisovali svoje pesmi ali igre, lahko pa tudi samo prepisovali in prirejali tuje tekste. Vse od protestantizma do konca 19. stoletja so s svojimi deli nadomestili pomanjkanje tiskane besede, prav tako so pomembni pričevalci časa in prostora.

Tudi če že poznamo Mavrelovo ustvarjanje, nas tukaj še posebej nagovorijo pričevanja njegovih sovaščanov in sorodnikov, ki so prav za to publikacijo zapisali svoje spomine, drobce iz življenja Blaža Mavrela. In tudi zaradi tega se pred nami zapisuje podoba skromnega, delovnega, hudomušnega, vase zaprtega, a hkrati zaradi nenehnega popravljanja in prepisovanja svojih pesmi zelo zahtevnega in radovednega samouka. In tudi kar samozavestnega, saj popravlja že znane in uveljavljene literarne ustvarjalce."

Mag. Irena Oder, recenzentka

Blaž Mavrel, koroški bukóvnik sredi gozdnih samot je dragocena priča bukóvniškega samoniklega ustvarjalnega Mavrelovega pesništva. Prav je, da ohranimo spomin nanj, da spoznamo ljudi, ki so po svojih močeh uresničevali razvoj slovenstva in ohranjali identiteto naroda. Številni sorodniki in Mavrelovi sopotniki so v *Spominjanjih* obudili spomine na Pvožla. Pričevanja odkrivajo zanimivo in bogato osebnost, ki se je skrivala pod podobo skromnega Strojanca. Bibliografija Blaža Mavrela daje zborniku posebno vrednost, sestavila jo je bibliografinja Marija Suhodolčan Dolenc. Obsežno in skrbno opravljeno delo

omogoča bralcu celostni vpogled v obseg Mavrelovega dela.

Margareta Jukič, urednica

Monografija *Franjo Golob, koroški umetnik* je prvo tako obsežno delo o slikarju, restavratorju, prvem talcu (1941) med umetniki. Umetnostni zgodovinar Koroške galerije likovnih umetnosti Marko Košan in fotograf Tone Jeseničnik sta opravila izjemno delo in predstavila širši javnosti in učencem prevaljskega rojaka v monografiji, prvi doslej. Šola na Prevaljah se imenuje po Franju Golobu.

Zimski večer
v Pliberku
Foto: TV Uršlja

Strojanci so ob kulturnem prazniku v počastitev izida zbornika strojanskega rojaka Blaža Mavrela zaigrali igro *Zimski večer* Blaža Mavrela, ki je navdušila gledalce na Strojni, Šentanelu, na Prevaljah in v Pliberku.

Zasebna likovna galerija slikarja Feliksa Fruhaufa – Sreča

Martina Cigler

V začetku aprila smo se Dravograjčani razveselili odprtja zasebne likovne galerije domačina slikarja Fruhaufa.

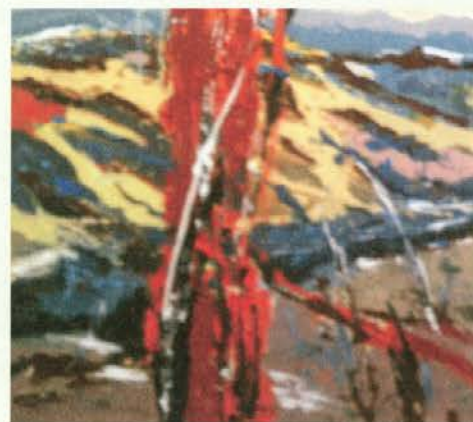
Feliks ali Sreč slika že več kot 30 let in v tem času so nastale številne umetnine, ki jih je razstavljal oziroma še razstavlja širom po slovenskih in tudi galerijah v tujini. Je slikar samouk, vendar prav nič ne zaostaja za akademsko izobraženimi slikarji. Je skromen, prijazen človek, predan družini, prijateljem in umetnosti.

Ker svoje izkušnje rad deli z ostalimi

Feliks Fruhauf - Sreč

umetniki, je član samosvoje potujoče slikarske skupine z imenom Art Femips, ki jo sestavljajo slikarji iz širše Slovenije, in sicer so to ustanovitelj in vodja skupine Marjan Miklavc iz Sežane, Ivo Kolar iz Topolšice, Pavel Ščurk iz Ljubljane, Feliks Fruhauf - Sreč iz Dravograda in Edi Sever iz Škofje Loke. Veliko so gostovali, predvsem v Franciji in državah širom po Evropi.

Ena izmed mnogih Srečkovih slik

Našteti slikarji so dolgoletni člani likovne sekcije KUD Klinični center in Medicinska fakulteta dr. Lojz Kraiger Ljubljana.

Dela vseh članov, ki so odlični akvarelisti in krajinarji, so na ogled v Srečevi galeriji, kjer boste vedno prijazno sprejeti.

Likovna razstava članov Kluba koroških likovnikov

Martina Cigler

Dne 21. aprila 2015 je bilo v prostorih INFO pisarne v Dravogradu odprtje skupinske razstave članov Kluba koroških likovnikov, katerih članica sem nedolgo nazaj postala tudi sama. Člani smo razstavili oz. dali na ogled svoja dela z različnimi motivi od tihožitij do krajin ipd. Na odprtju se je zbralo kar nekaj ljubiteljev umetnosti, uvodni pozdrav je imel Robi Preglau iz JSK Dravograd, program pa nam je popestrila glasbena skupina Diatonik iz Dravograda.

Prof. Jože Potočnik predstavil svojo knjigo v Mislinji

Mirko Tovšak

Pred kratkim smo bili v mislinjski knjižnici priča zanimivemu kulturnemu dohodku. Tam je namreč upokojeni

profesor Jože Potočnik predstavil svojo novo knjigo *Utrinki z mojih poti*. Prostor knjižnice so bili kar pretesni, da bi lahko vsi obiskovalci prisostvovali temu dogodku, zato se jih je nekaj moralo stiskati kar v predverju prireditvenega prostora.

Profesorja Jožeta Potočnika Mislinjčani poznamo kot skrbnega zbiratelja zgodovinskega gradiva. Sodeloval je pri vseh pomembnejših projektih in pripravah, pri izdaji in urejanju najrazličnejših zbornikov in almanahov,

pripravljal je številne razstave z zanimivo tematiko iz preteklosti in polpreteklosti zgodovine, izdal pa je tudi pet knjižnih del. Zadnja, *Utrinki z mojih poti*, pa je zagledala luč sveta pred nekaj tedni. Knjiga je bila natisnjena v 500 izvodih, in sicer nosi datum izdaje februar 2015.

Na predstavitvi njegove pete knjige so sodelovali tudi nekateri posamezniki, ki so pomagali pri oblikovanju in urejanju te publikacije. Tako je razgovor vodil sedanji ravnatelj Gimnazije iz Slovenj Gradca mag. Stane Berzelak, sodelovala pa sta tudi

urednik in oblikovalec knjige Edi Koraca in urednica in lektorica Helena Merkač. V kulturnem sporedu na začetku predstavitve je nastopil domači ženski pevski zbor pod vodstvom Toneta Gašperja, za literarni del nastopa pa je poskrbela knjižničarka Darja Hribernik, ki sicer opravlja delo tudi v mislinjski podružnici.

Zelo zanimive so bile predstavitve nekaterih dogodkov iz Jožetovega življenja, še najbolj pozorno pa smo prisluhnili besedam Mire Valtl, učiteljice, ki je prva sprejela mladega učitelja Jožeta skupaj s še dvema učiteljicama, ko je prispel na svojo prvo učiteljsko službo v

Avtor knjige Jože Potočnik, prof.

Mislinjo. Opisala je takratni Jožetov prihod z vlakom v Mislinjo in kako je bilo eno prvih vprašanj prišleka: "Kje pa je šola?" Marija, ena izmed učiteljic mu je na njegovo veliko presenečenje na kratko odgovorila: "Šole pa ni." In res, takrat v Mislinji še niso razpolagali s stavbo za pouk osnovnošolcev. Učenci so se stiskali po vseh mogočih prostorih, od šentiljskega župnišča, v delu poslopij Rozmanove domačije, deloma pa tudi v stranskih prostorih kulturnega doma.

Skupaj z Jožetom smo v prostorih knjižnice doživeli čudovit kulturni večer, ob njegovi 80-letnici pa mu Mislinjčani želimo še veliko srečnih in plodnih let.

Vajenec Vanči (8. del)

Lipnik

Tevž hoče vajenca zlasati

Ob cevi za pitje vode so se starejši delavci radi malo pošalili z na novo zaposlenimi, mlajšimi in neizkušenimi. Pri pitju vode je bilo namreč pametno stalno imeti na obeh ventil. Če je bil le malo odprt, je voda lagodno plala iz cevi, ravno primerno za pitje. Če pa si ventil sunkoma odprl le za pol obrata, je stolp vode hušknil navzgor meter visoko in višje. Pri tem je obilil pivca, ne samo po obrazu, ampak ga je utegnil politi, da je teklo z njega. Vanči je bil takemu krstu priča že nekajkrat. Novo zaposleni delavci so bili prej ali slej deležni tega škropljenja, vsak praviloma samo enkrat, kajti kasneje je bil vsak oprezen.

Vanči tega krsta še ni bil deležen. Delavci so mu prizanašali in najbrž mislili, da ga tudi še ne pozna. Bili so v zmoti.

Nekega dne je vajenčev varuh Tevž najbrž ocenil, da je čas vajenca naučiti te nove delavske lekcije. Vanči si je ravnokar pripravljaj cev za pitje, ko se je Tevž zagonetno približal. Vanči je uganil njegov namen in neopazno pripravil odgovor. Sklanjajoč se nad ustjem cevi, kot da Tevžna ni opazil, je cev obrnil naravnost proti njemu. Res je Tevž sunkoma odprl ventil, a debel stolp vode je siknil mimo Vančijeve glave naravnost v prsi in glavo spredaj stoječega Tevžna. V hipu je bil ta ves moker. Njegov stalni *cigaretšpic* v kotu ustnic mu je z mokro cigareto vred odneslo in skotalil se je po umazanih tleh. Grdo je zarjul in hotel takoj zgrabiti Vančija, a ta se je gibko zmuznil, nakar sta tekala nekaj časa po delavnici. Toda pristopili so drugi delavci, ki so seveda takoj vedeli za kaj gre, in Tevžnu preprečili, da bi vajenca

še naprej preganjal. Hkrati so mu kazali znane znake privoščljivosti, češ, hotel si jo zagosti Vančiju, a jo je on zagodel tebi. Tevž se je obrisal, kolikor je bilo mogoče, pobral in očedil svoj *cigaretšpic*, s prstom zažugal Vančiju in, kot da se ni nič zgodilo, ostal njegov skrben angel varuh.

Vajenec pri gumirani žimi

Med strojno in kurilnico oziroma med kuriščem in dimnikom je bil vroč prostor, velikosti večje sobane, ki ničemu ni služil.

Nekega dne zgodaj zjutraj se tam pojavi nov delavec s posebnim orodjem, ki ni bilo niti prav mizarsko niti tesarsko niti krojaško, še najmanj usnjarsko, a od vsakega nekaj. "Kaj neki bo počel?" so se spraševali stari delavci. *Majster* Jehart pokliče Vančija in mu pojasni, da bo sedaj pomagal temu mojstru. Vse kar bo ta zahteval, tudi za kurirja ter vodiča po tovarni naj bo. Prav. Mojster predstavljenega fantiča le bežno osvrkne s pogledom in nadaljuje z brkljanjem po svojem orodju. Na doseg roke ga razporeja ob stenah.

Ostala sta sama in Vanči je čakal, da mu mojster začne kaj *naštelvati*.¹ Takoj ko je orodje razporedil, se je začelo. Vanči je kmalu uvidel, da mojster ve, kaj hoče in da tudi zna marsikaj početi. Tudi fantiča je znal pridno zaposliti. Videlo se je, da je mojster navajen delati s pomočnikom. Prenašati deske in podoben lesen material iz mizarske delavnice, dodajati zdaj to, zdaj ono orodje. "*Špunžovko!*" se je glasila mojstrova zahteva, pri čemer je z eno roko držal svoj lesen kos izdelka, drugo pa z odprto dlanjo pomolil proti pomočniku, čakajoč, da mu nemudoma porine v dlan zahtevano orodje. Kot da bi preverjal, koliko soli ima fant v glavi. Za čuda je bilo pravo orodje takoj v roki. Nato je začel fantiča povpraševati, od kod pozna razna orodja in če zna s *špunžovko* tudi rezati okrogline. "Malo že," je dobil odgovor, ker

je bil fantičev oče izučen kolar in je rabil pri delu veliko enakih ali podobnih orodij.

A bila je razlika. V Celju izučen kolar je za orodja uporabljal večinoma slovenska imena, le redko tudi nemške popačenke. Ta mojster pa ravno obrnjeno, več nemških popačenk kot slovenskih izrazov. Razen tega je imel nekaj orodja, ki ga je Vanči videl prvič; ni vedel niti, kako se imenuje, niti za kaj rabi.

A sta se hitro ujela in že je pobič po navodilih mojstra z žago rezljal, sprva ravne reze, nato tudi okrogline po zarisanih črtah, dodajal žeblje, tu in tam po ukazu kakšnega zabil. Mojster je vse reze sproti popravljal in gladil z *rašplo*.

Vmes se je prikazal Jehart in povprašal, kako gre. Mojster je samo pokimal, ne da bi odvrčal pogled od svojega dela.

Vančija je dajala radovednost, kaj neki tako vneto izdelujeta. Kos za kosom. Kaj se bo na koncu prikazalo? Spraševati si ni upal, ker je opazil, da malce zaskrbljeni mojster ni pripravljen veliko govoriti. Delal je pridno, da je v vročem prostoru pot teklen po njem.

V času 15-minutne malice se je Vanči mojstru opravičil in se povzpne na *kesl*, kjer je kot vedno skupaj s *strojarniški*mi delavci pojedel svoj kruh. Od tam se je lepo videlo pridnega mojstra spodaj, ki je z delom nadaljeval tudi med malico. Delavci so Vančija spraševali, kaj neki počneta. "Ne vem," je ta odgovarjal. "Dobiva podobo nekakšnih kosov ležišča, postelje ali nekaj podobnega."

Res, do konca tega dne je bil izdelek za silo stolčen. Mojster je naročil Vančiju, naj sporoči drugim, da pridejo pogledat. Prvi je bil seveda *majster* Jehart, kmalu nato pa so se pokazali še dva ali trije

¹Najbrž iz nemščine 'bestellen' = naročati; v smislu odrejati nekemu delo.

²Iz nemškega 'die Spannsäge' = napenjalna žaga; posebna žaga za izrezovanje okroglin v les.

vodilni. Sukali so se okrog te čudne lesene rogovile. Vanči je iz kota molče opazoval in poslušal. Omenjali so nekakšno gumirano žimo, neka vlakna in druge Vančiju nerazumljive besede. Še nekaj dni se je novi mojster mudil v tem vročem prostoru, popravljal to in ono, a Vančijeve pomoči ni več potreboval.

Kmalu so se v tem vročem prostoru pojavili še drugi neznani obrazi. Preizkusili so prvi lesen model. V naslednjem obdobju so podobne lesene rogovile od nekod dovažali s traktorjem. V starinski strojnari, po dvorišču in okolici se je čedalje bolj širil osladen vonj po pregreti gumi. Tako je bila spočeta nova tovarna, ki se je kasneje tudi prijel ime Nova tovarna usnja. A Vančiju se je podrobnejše opazovanje nastajanja nove tovarne tedaj končalo, saj mu je usoda namenila drugačno pot z nekaj leti šolske učenosti.

Šoferske zgodbe

Nekoč na Zlatiboru

Marjan Čuješ

Ko se je strojni obrat Transport in Servisi iz Mislinje preselil na novo lokacijo v Pameče, se je zanj začel tudi hitrejši razvoj. V novih prostorih smo poleg že utečenega servisa motornih žag lahko servisirali tudi stroje za druge uporabnike in ne le tistih za svoje potrebe v gozdarstvu. Uspešno smo se lotili izdelave smučarskih vlečnic, nadgradenj vozil in lastnega traktorja s hidravličnim upravljanjem. Poleg nove mehanizacije pa so v podjetje prihajali tudi vedno strožji predpisi o delu in prometni varnosti. Starejša vozila so imela vgrajene tahografe, pri katerih je voznik sam dnevno menjal kontrolni list, medtem ko so bili v novih tovornjakih tedenski tahografi. Teh pa šoferji nismo smeli več odpirati, ampak je za to skrbela posebna tehnična služba. To menjavo je vršil tehnik Marjan Kencijan, ki pa je ob svoji veliki strasti do letal na nekem tekmovanju nesrečno izgubil življenje. Njegovo službo sem nato prevzel jaz, ker so mi zdravniki ravno v tem času priporočili, naj radi okvare hrbtenice neham opravljati poklic gozdarskega voznika.

Ne vem, po kakšnem ključu je ravno naše Gozdno gospodarstvo dobilo zahtevo, da pošlje svojega predstavnika na seminar v Srbijo, kjer bodo tekle razprave o cestnem prometu in o drugih problemih v zvezi z njim. Za udeležbo na tem posvetu so določili mene, čeprav tja kot preprost

Prvi obisk med mojim dopustom je bil namenjen prijatelju Plešivčnikovemu Lojziju, ki se je pri odhodu k vojakom zadnji poslovil od mene. On tudi pri vojaki ni mogel brez konj, saj so bili poleg kmetovanja njegova največja ljubezen.

šofer sploh nisem sodil. Skrbelo me je, kaj bom počel med prometnimi strokovnjaki, zbranimi iz cele Jugoslavije. Ko sem se malo pomiril, sem sklenil, da pa tam še vedno lahko posnemam ravnanje svojega sodelavca *buldožerista* Štefana iz Dravograda, ki se je nekoč poleg mene peljal na zagovor k direktorju našega obrata. Veliko zgrajenih gozdnih cest na Koroškem je sad njegovega dela. Neizkušnemu strojniku, ki ga je zamenjal ob dopustu, je buldožer obtičal v močvirju. Vkljub temu, da Štefan ni bil kriv, ga je bilo vseeno strah. Neizkušeni fant, ki je stroj poizkušal izvléči sam, je pri tem polomil nosilce na motorju. Nastala je velika škoda. Med potjo sem ga tolažil, da ne bo tako hudo, saj je naš šef razumen človek, mora pa seveda dobiti pravo informacijo, ker to zahteva tudi zavarovalnica za povrnitev škode! "Sicer pa v močvirju z buldožerjem nisi obtičal ti, ampak strojnik, ki ti ga je poslal šef!" sem ga skušal opogumiti. Moje bodrenje pa ni veliko zaleglo. Zamislil se je in si nekaj mrmral v brado, nazadnje pa rekel: "Joj, kako me bo okregal! Marjan, veš kaj bom pa jaz storil!? Tiho bom dal! Ja kaj pa morem?" To so bili časi, ko smo se direktorjev sicer bali, ampak smo jih tudi spoštovali. Danes se jih delavci pogosto samo še bojijo! Tak je bil naš strojnik Štefan Časar. Orjak po telesu, po srcu pa velika dobričina in vesten delavec. Tako sem tudi jaz ravnal v naslednjih dneh na Zlatiboru v Srbiji, čeprav se nisem bal, da bi me kdo okregal, še posebej, če bom tiho, kar sem tudi bil. Ampak iz drugih razlogov.

Na nočnem vlaku na poti do Beograda so bile moje misli drugje. Spomin na vožnjo k vojakom je bil spet živ. Že v Zidanem Mostu sem srečal štiri vojaške obveznike, s katerimi smo ostali prijatelji vse življenje, saj smo šli na isto vojno pošto in celo v isto kasarno. Takrat smo od Zagreba do Beograda radi velike gneče nabornikov potovali v živinskih vagonih, naprej do Skopja pa spet v normalnih. Tokrat pa sem se peljal v udobnem vlaku in se lahko umirjeno predajal spominom.

Na postaji v Beogradu sem pri iskanju avtobusa takoj naletel na pravega šoferja. Povabil me je na sedež poleg sebe in povedal, da imajo postanek prav pred hotelom Palisad, v katerega sem namenjen. Več kot dvesto kilometrov dolga pot je prekmalu minila, saj si imamo šoferji vedno veliko povedati.

Zlatibor je najbolj znan letoviščarski kraj v Srbiji. Leži na nadmorski višini tisoč metrov, zato so tam postavljeni mnogi vikendi in prestižni hoteli. Prostrani zeleni pašniki so obkroženi s širinimi borovimi gozdovi, po katerih se kraj tudi imenuje. Ker smo se prvi dan povabljeni v hotelu le zbirali, med njimi pa nisem naletel na nobenega slovensko govorečega gosta, sem se sam odpravil na ogled slabo uro hoda oddaljenega spomenika na vrhu hriba. K temu partizanskemu spomeniku sem šel tudi v naslednjih dneh. Tam sem prebiral imena padlih borcev, ki so bila napisana v cirilici, in si v ta namen kupoval tudi časopise, da sem malo obnovil branje v tej pisavi, ki mi pri vojaki ni delala težav, in si tako krajšal čas.

Na predavanjih sem se dolgočasil že prvi dan, saj je tekla razprava o obvezni uporabi tahografov na tovornjakih in avtobusih. Kakšne kontrole se lahko izvajajo nad premikanjem vozil, kakšne koristi bodo za podjetja itd. To, kar smo pri nas počeli in uporabljali šoferji že šest let, naj bi sedaj postalo obvezno za vse Jugoslavijo. Razumljivo je, da sem molčal, saj bi prisotni mislili, da se le hvalim ali pa iz njih celo norčujem.

Naslednji dan je bila tema o ponarejenih voznških izpitih, s katerimi prihajajo v službo mladeniči, željni vožnje s tovornjaki. V Sloveniji teh pojavov takrat še nismo zaznali, danes pa verjetno prednjačimo. Ko se je oglašil neki direktor velikega prevoznškega podjetja iz Kragujevca, sem se pa zamislil. Ta je dejal, da ga ne moti, če pride mlad fant k njemu in odkrito reče: "Isprave imam, a voziti ne znam!" Tega fanta damo starejšemu vozniku na priučitev in s tem dobimo mladega voznika, ki ga nujno potrebujemo, saj se podjetje širi. Problem pa nastane, ko dobimo voznika s

ponarejenim dovoljenjem, pa tega ne prizna, ampak nam razbije tovornjak že na prvi vožnji." Tudi pri tej razpravi sem bil raje tiho, saj si nisem upal pripomniti, da takega direktorja v Sloveniji ni. Ali da kaj takega pri nas sploh ni možno.

Zadnji dan smo več ali manj premlevali že povedano, z obljubo organizatorja, da bodo sklepi s tega seminarja posredovani vsem sodelujočim, in v takem smislu sem tudi sam napisal službeno poročilo s tega posveta, ki sem ga moral oddati doma. Korist od vsega dogajanja sem imel le jaz, s tem da sem videl nekaj lepih krajev naše nekdanje skupne domovine, zato se s to temo nisem več ukvarjal. Domov pa sem vseeno odšel z nekim dvomom v srcu.

Že prvi dan sem v dvorani nedaleč od sebe opazil nekoga, ki se mi je zdel znan. Ko je uslužbenec ugotavljal prisotnost delegatov iz vseh republik, se je ob mojem imenu vidno zdrznil, toda pogled takoj umaknil. No, v mojo smer so pogledali tudi drugi udeleženci, ki jih je zanimal tak butast priimek, kot ga imam, čeprav mi včasih tudi prav pride. Če koga nočem slišati, ko me pokliče Čuješ, se pač ne odzovem z izgovorom, da kliče koga drugega. Ko sem slišal za njegov priimek jaz, sem se pa zdrznil tudi sam. Z njemu, tudi po priimku podobnim fantom sem služil vojaški rok v Makedoniji. Včasih je še zvedavo pogledal proti meni, srečala se pa nisva prej kot pri umivanju rok ob slovesu. Kot da se me je ves čas izogibal ... Takrat sem ga takoj ogovoril: "Miodrag! Ali nisva skupaj služila vojske v avtoediniči?" Kje, pa nisem utegnil povedati, ker me je z odgovorom prehitel. "Nisam ja Miodrag! Ja sam Milorad! Nisam ja u Skopju služio, ja sam na Rijeci služio vojsku!" "Oprostite, tovariš Milorad, moji pomoti," sem ga tokrat že vikal, a je že odhitel, da mu nisem utegnil ponuditi niti roke v slovo. Takrat sta bila za potrebe JLA le dva avtocentra: na Reki in v Skopju. Sklepal sem, da me na Reki ni srečal, zato je omenil Skopje. Druge razlage za tak odnos nisem imel, saj nisem mogel verjeti, da bi še po 25 letih gojil zamero, ker je komandir naše čete za svojega šoferja izbral mene in ne njega, pa čeprav se je hvalil s svojim poklicnim znanjem. Sicer se je pa tudi rad postavljaj s svojimi črnimi brki in res lepimi lasmi ter s številnimi osvojitvami deklet v domačem kraju, kar smo mu verjeli, ker je bil res lep fant. Ob tem srečanju na Zlatiboru so tokrat od vsega ostali lepi le brki, lase je pa najraje skrival pod kapo, ker jih je močno načela pleša. Upal sem, da je res Milorad in me le ni zatajil in da je res služil na Reki. Ampak dvom v meni je pa le ostal, saj je imel tudi glas še vedno podoben kot nekoč v moji družbi pri vojaki.

Pogled z mojega domačega okna, ki me osrečuje in pomirja, križ na vrhu zvonika pa tudi ... opominja!

Zato se pa rad spomnim na srečanje v neki veletrgovini v Zagrebu, ko sem za pultom zagledal znan obraz trgovca, ki je pomerjal obleko neki stranki. Nisem se utegnil spomniti imena, ko je fant že preskočil pult ter me začel objemati, kot da je srečal dolgo pogrešanega brata. Ja, ta Slavuj, kot smo ga klicali, je bil dober fant. Krasno je igral kitaro, posebno melodije nesrečno preminulega orkestra Glena Milerja so mu bile zelo pri srcu. Vsi ti dvomi in lepi spomini so se takrat pretakali v moji duši ob slovesu od Zlatibora, zato je tudi konec zgodbe drugačen, kot bi glede na začetek moral biti. Ko sem vstopil v avtobus za Beograd, sem se pa predal drugačnim "užitkom".

Vozil nas je mlad šofer drznega videza in spodbujal, naj hitro posedemo, ker po voznem redu že zamujamo. To se je kmalu pokazalo tudi zares, kajti fant je vozil, kot bi bili na reliju. Usedel sem se na desno stran avtobusa in se hotel v miru posloviti od lepih krajev, skozi katere smo potovali, pa mi ni najbolj uspevalo. Bil je čas spravila sena, zato smo na cesti kmalu naleteli na visoko naložen voz. Ker šofer ni zmanjšal hitrosti, je mimo mojega okna že kmalu frčalo seno, ki je pokrilo še konje, da jih je kmet še komaj obdržal na cesti. Ko se je po nekaj kilometrih vožnje nevarni dogodek ponovil, sem se presedel za hrbet voznika, saj če mu za druge potnike ni mar, na sebe bo pa ja pazil. Kaj pa, če bi med senom bile še kakšne vile ali drugo orodje? Voznik je pa med zaletavanjem v seno z nezmanjšano hitrostjo menda še užival!? Na postaji v Beogradu sem se še enkrat ozrl na avtobus in opazil na celi strani narisano strelo v modri barvi, na njej pa napis firme: Raketa! Kar pravo ime podjetja z voznikom s takimi lastnostmi!

Na dolgi vožnji domov in sit lenarjenja v preteklih dneh sem se spet prepustil svojim spominom. Povezal sem jih z vojaškim obdobjem in s tem, koliko

naporov lahko mlad človek prenese, ne da bi se tega zavedal ali da bi mu to škodovalo. Ko smo se vojaki leta 1958 po šestih mesecih bivanja na Sinaju odpravljali nazaj v svojo zeleno domovino, je bilo veselje nepopisno. Kar nekaj noči je bilo budnih že tam, potem pa še veliko naslednjih. Ko se je naša ladja po štirih dneh premetavanja po viharnem morju ustavila na Reki in nam je stari kapitan ladje priznal, da takega viharja tudi on še ni doživel, sem šele dojel, kaj je prestajal, ko je štiristo obupanih vojakov med vožnjo obiskoval v kajutah in bodril, da bo kmalu bolje. Od Reke do Skopja smo z navadnim vlakom potovali tri dni. V kasarni pa ob srečanju s starimi znanci spet ni bilo počitka, saj smo si imeli veliko povedati. Kdor ni že prej izkoristil dopusta, in jaz ga nisem, je moral že naslednji dan domov. Nekaj vojakov je doplačalo karte za vlak Simplon ekspres, ki je vozil iz Grčije v Nemčijo, ker smo se hoteli udobno peljati in končno odpočiti, pa nam ni uspelo. Vojaška policija na vlaku nam je prepovedala vstop v kupeje med tujce ali pogovore z njimi in tako sva s kolegom iz Nove Gorice od Skopja do Zidanega Mosta stala na hodniku, kamor smo po dvajsetih urah vožnje prispeli ob osmi uri zjutraj! Nato sem čakal še na zvezo za Maribor, tam pa nato za Koroško, kamor sem prispel zvečer ob petih. Vsi napor preteklih dni pa niso bili dovolj veliki, da ne bi takoj, ko so se doma nagledali moje afriške zagorelosti, odšel še k dekletu, ki sem jo kot kak sodoben tajkun brez sredstev "olastnil" že pred svojim odhodom k vojakom. Ko sva ugotovila, da sva prvih osemnajst mesecev srečno prestala, sva sklenila tako nadaljevati še pol leta, dokler se nisem vrnil za stalno. Tako je tudi bilo in po dobrih šestih mesecih sva to odločitev potrdila že pri matičarju. Srečo sva imela tudi pri izgradnji hiše, od koder se vidi prav na kraje, kjer sva bila nekoč doma. Hiša mojih staršev je blizu najinega sedanjega doma, da sem lahko videl ponoči tudi luč na maminem oknu, dokler je tam še živela, ženin dom je pa nekoč stal na hribčku pri Sv. Barbari. Tam sva se spoznala in tja se bova vrnila takrat, ko se bo obrnil zadnji list v knjigi najinega življenja. Polniva jo že petinpetdeset let in upam, da jo bova še nekaj časa. Na tistem hribu pri cerkvici, kjer že počivajo najini starši, se bova nekoč vpisala v tisto pravo zemljiško knjigo, iz katere te lahko dokončno izbriše le pozaba še živečih. To se pa dandanes kar hitro zgodi, kajti čas ni nikoli hitreje tekkel, ljudje pa niso bili z vsakdanjimi skrbmi nikoli bolj obremenjeni, kot so danes.

Zlatko Škrubej

*Za šalo ali zares?***DVE TONI**

Mojcika vpraša dedija: Dedi, koliko kilogramov ima naša tona premoga?

- Tisoč kilogramov, draga deklica.
- Kaj pa sosed Tona?
- Okroglih sto kilogramov.
- Dedi, kaj to pomeni, da je naša tona več vredna kot sosed Tona?

PRETIRAVANJE

Danica jezno reče možu: Še nikoli nisem bila tako slabo oblečena, kot sem sedaj, ko sva poročena! Mož jezno: Ne pretiravaj, žena! Saj imaš še vse iste obleke, kot si jih imela.

PRIJATELJ PES

Pijani lvek razlaga svojemu znanцу: Jaz sem skromen človek. Za zajtrk mi zadostujejo steklenica žganja, piškoti in pes.

- Pes? Zakaj pa pes?
- Da poje piškote.

V GOSTILNI

Gost jezno reče natakarku: Natakark, vaš pes mi neprestano gleda pod zobe! Natakark odvrne: Seveda, če pa imate njegov krožnik.

SPOVED

Vesna, ki se nikoli ni branila nobenega moškega, je prišla k spovedi. Župniku je zaupala vse svoje grehe, župnik pa reče: Pa veš, Vesna, kaj bi za vse te grehe lahko zaslužila?

- Vem, gospod župnik, ampak veste, jaz tega ne počnem za denar.

NISO VPRAŠALI

Voznik avtomobila ustavi poleg policista in ga vpraša: Oprostite, ali lahko tukaj parkiram?

- Ne!
- Zakaj so pa drugi lahko?
- Oni me niso vprašali.

NATAKAR

Žena jezno reče možu, ko se je zvečer vrnil domov z gostilne: Ali veš, kako se reče človeku, ki od jutra do večera čepi v gostilni, duša zapita?

- Vem, hik!
- No, kako?
- Natakark!

Z LETI

Prijateljci se pogovarjata, pa reče ena: Moj mož je bil tako ljubezniv. Vedno mi je govoril, da sem njegov piščanček, teliček, miška ...

- In danes?
- Veš, kako je to. Tudi živalce odrastejo.

MAJHEN SVET

Muhi se sprehajata po globusu. Ko se drugič srečata, ena reče: No, sedaj vidiš, kako majhen je ta svet.

PRIIMEK

Mojca takoj po poroki vsa vesela objame moža: Takoj moram preizkusiti, kako se napiše moj novi priimek. Dragi, imaš pri roki kakšen ček?

RAČUNI

Učitelj matematike reče Tinčku: Tinček, po štirih tednih si končno pravilno rešil matematično nalogo. Kako ti je to uspelo?

- Očka ni imel časa, da bi mi pomagal.

NASLOV

Jože vpraša prijatelja: Ali veš, kaj je najvažnejše pri ljubezenskem pismu?

- Ne vem. Kaj?
- Naslov.

DENACIONALIZACIJA

Prijatelja modrujeta, pa reče eden: Ali veš, katera stvar se pri nas nikoli ne bo denacionalizirala?

- Katera?
- Neumnost.

ČUDNI SVET

Jože reče Tinetu: V vse bolj čudnem svetu živimo.

- Hm, po čem to sklepaš?
- Cerkev obljublja raj, novi župani raj in rajanje, raja pa je vse bolj stran od raja.

Pomoč reševalcu živali**Dan preizkušnje**

Milena Cigler Gregorc

V časopisu sem brala oglas: "Iščem pomočnico ali pomočnika pri reševanju bolnih ali polomljenih živali, predvsem ptic."

"To bi pa bilo nekaj zate, babi, ki imaš tako rada živali," me je na oglas opozorila dvanajstletna vnukinja Dunja.

Seveda sem takoj poklicala mojstra na telefon, in ko sem povedala, da sem po poklicu agronomka, me je z veseljem sprejel. Prvi dan mi je razkazal svoj ZOO – za ranjene in polomljene živalce. Nekateri so imele obvezane noge, druge imobilizirano perutnico ali mavec na okončinah. Skratka, malo me je zaskrbelo, kaj bi morala jaz tu početi, ker še v življenju nisem imela opravka s takšnimi postopki.

"Mojster, kaj pa bo moje delo?" sem strahoma vprašala. "Danes boš teje čapli odstranila deščico s peruti in jo poizkušala pripraviti, da bi letela. "Aha," sem pomislila olajšano, "to pa ne bo težko!"

Ko sva obhodila ves "živalski vrt", sem se vrnila k čapli in tuhtala, kako bi se lotila naloge. Čaplja je prhutala s krili in mi nikakor ni dala, da bi v miru snela deščico in obvezo s krila. Bolj sem vlekla za krilo, bolj je ona kričala in opletala, da so nazadnje v moji roki ostali deščica, obveza in kup perja, čapli pa je zlomljena perut, sedaj brez perja, obvisela ob telesu, kar me je spravilo v obup. Kaj bo z živaljo in z menoj, če bo mojster to videl? Pograbila sem ptico, ki je v moje začudenje povsem obmorovala, jo stisnila pod haljo in jo ročno odnesla v svoj avto. Malce sem odprla šipo v avtu, da se ne bi zadušila, in odšla mojstru poročat, da je ptica ušla.

Potem sta me čakala še dva primera lažjih poškodb, ki sem jih morala rešiti. Sovo sem morala hraniti, ker je bila po nesreči zaprta v neki kleti cel teden in ko so jo našli, je tehtala le dvajset dekagramov. Premišljevala sem, kaj naj ji dam. Potem sem se spomnila na sadno rulado, ki je ostala v avtu od Dunjinega rojstnega dne in sem ji dajala v kljun košček za koščkom, da je nazadnje od sitosti kar padla na dno kletke. Mislila sem, kako me bo mojster pohvalil, da sem jo tako pitala, ko pa je izvedel, kaj je jedla, je dobil živčni zlom.

"Ženska nesrečna! Eno priložnost vam še dam!" Pripeljali so vietnamskega

prašička, ki mu je volkulja odgriznila del plečeta. "Oskrbite rano in zašijte jo, kot je treba, sicer *adijo*, eno uro imate časa!"

Kolikor sem se iz šole spomnila o oskrbi ran, je treba rano najprej očistiti, potem namazati in potem zašiti. Torej sem šla v lekarno po žganje in prašičku, ki je vdano stal in čakal rešilne roke, vlila na rano žganje. Nisem še končala, ko je prašič začel skakati po vrtu, se zaletavati v ograjo,

jo podrl, preskočil in pri tem prevrnil jazbeca, ki je z nogo v mavcu ravno poskušal narediti prve korake, kokoš, ki je imela zlomljen kljun, je zletela z vriščem na drevo, kjer je sedela poškodovana vrana, ki je padla na tla in začel se je lov, kajti prašič mi ni smel uiti, to bi pomenilo konec moje res zanimive službe.

Tako sem se podila za njim, da je na koncu omagal in obležal v bližini mojega

avta. Hitro sem ga "zbasala" v prtljažnik, se odpeljala domov, poklicala vnukinjo Dunjo in ta je s svojimi spretnimi prsti rešila obe živali, tako da ob koncu *ših*ta nihče ni nič opazil. Bil pa je res razburljiv, ta prvi dan upokojskega dela. Blazno me je utrudil, a navdal s ponosom. Težko čakam nove izzive!

Občina Podvelka

Anton Kovše, župan

Foto: mag. Jože Marhl

Občina Podvelka leži v osrednjem delu Dravske doline med Mariborom in Dravogradom. S svojimi 104 kvadratnimi kilometri površine pokriva del Pohorja in Kozjaka in se po velikosti ozemlja med slovenskimi občinami uvršča na 66. mesto. Po statističnih podatkih šteje 2.422 prebivalcev. Občina ima pet vaških skupnosti: Podvelko, Brezno, Lehen, Ožbalt in Kaplo. Ustanovljena je bila 8. avgusta 1998 in kot župan jo vodim vse od njene ustanovitve.

Korenine občine segajo že v leto 1850. Tega leta so se na osnovi cesarskega patenta avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. prvič v zgodovini ustanovile občine na ozemlju Habsburške monarhije. Med njimi je bila ustanovljena tudi Občina Brezno, ki je delovala vse do druge svetovne vojne. Razprostirala se je od Ožbalta do Spodnje Vižinge.

Čeprav je Občina Podvelka lani praznovala šele 16. rojstni dan, se je v tem desetletju in pol v njej veliko postorilo, med drugim na področju prepotrebne izgradnje infrastrukture, stanovanjske gradnje, šolstva in otroškega varstva, zdravstva, lekarniške preskrbe, knjižničarstva, turizma ter športa in kulture.

Tako se je rekonstruiralo in asfaltiralo 43,74 km občinskih cest, na novo pa se jih je zgradilo 4,54 km. Zgrajenih je bilo tudi 3,96 km kolesarskih poti, 3,86 km pločnikov, 12 avtobusnih postajališč ter 9 novih mostov, 5 pa jih je bilo rekonstruiranih. V občini so bile zgrajene 4 čistilne naprave ter 8,98 km fekalne kanalizacije in 3,98 meteorne kanalizacije. Javna razsvetljava je bila urejena v naseljih Brezno, Kapla, Lehen, Ožbalt in Podvelka. Skupno je bilo vgrajene 6,2 km vodovodne napeljave. Zgrajenih je bilo 13 stanovanjskih objektov, v Breznu objekt z garažno hišo ter 9 športnih igrišč. Novogradnji sta tudi podružnični šoli na Kapli in v Lehnu, izvedena je bila

Župan Anton Kovše

energetska sanacija matične OŠ Brezno, prenovljen pa je bil tudi Kulturni dom v Podvelki.

Za letos naj navedem le večje investicije v posamezni vaški skupnosti.

Vaška skupnost Kapla: prizidek h gasilskemu domu, rekonstrukcija odseka ceste Kapla-Pohnik.

Vaška skupnost Ožbalt: rekonstrukcija odseka ceste Zg. Namestnik-Lesjak, javna razsvetljava Ožbalt-Vurmat, izgradnja avtobusnih postajališč s kanalizacijo za meteorno vodo, odsek vodovoda Radlje-Vurmat, gradnja stanovanj.

Vaška skupnost Lehen: cesta Vranova žaga-Pogačnik, rekonstrukcija odseka ceste Podružnična šola-Čučej, rekonstrukcija mostu Smolar, kanalizacija s čistilno napravo, igrišče.

Vaška skupnost Podvelka: most pri Paru, kanalizacija onkraj Velke, odsek vodovoda Radlje-Vurmat.

Vaška skupnost Brezno: pločnik Štimpah-Ambrož, odsek vodovoda Radlje-Vurmat, igrišče Brezno in Javnik.

Na območju celotne občine pa še sofinanciranje izgradnje malih čistilnih naprav. Vse investicije se izvajajo brez zadolževanja, saj Občina Podvelka ne pozna rdečih števil.

Na ozemlju Občine Podvelka so v minulem obdobju uspešno delovali gospodarjenje z gozdovi, kmetijstvo (do leta 1942 tudi s pridelavo hmelja) in lesnopredelovalna industrija. V 19. in v prvi polovici 20. stoletja je nad vasjo Brezno deloval rudnik, kjer so kopali srebrovo rudo, pomešano z bakrom in svincem, topilnica rude je bila v Ožbaltu, rudnik pa je zaposloval tudi do 300 delavcev. Splavarjenje na reki Dravi je bilo zelo pomembna gospodarska dejavnost, ki je več stoletij dajala kruh številnim lastnikom gozdov, gozdnim delavcem, žagarjem, prevoznikom in seveda splavarjem.

Danes v Občini Podvelka uspešno poslujejo Marles hiše Maribor, d. o. o., OE Podvelka, Marles PSP Proizvodnja stavbnega pohištva, d. o. o., Podvelka, Pololes pohištvo, d. o. o., Podvelka, Avtomarket Rebernik, d. o. o., Brezno, Hidroelektrarna Ožbalt in še 11 manjših podjetij ter 81 samostojnih podjetnikov različnih strok.

V občini deluje Osnovna šola Brezno-Podvelka s podružnico na Kapli, ki je popolna devetletka, in podružnico v Lehnu, kjer je pouk od prvega do petega razreda. Poskrbljeno je tudi za najmlajše v vrtcu z jaslami v Breznu ter v vrtcih v Podvelki, Ožbaltu in na Kapli.

V novi večnamenski zgradbi z garažno hišo v Podvelki je sedež občine, v njej pa delujejo še Zdravstvena postaja s splošno, zobno in ortodontsko ambulanto Zdravstvenega doma Radlje ob Dravi, OE Knjižnice Radlje ob Dravi, sodobna trgovina in restavracija. V neposredni bližini je OE Koroških lekarn.

Občina Podvelka ima tudi bogato in ogleda vredno kulturno in naravno dediščino in uspešno turistično ponudbo, ki je predstavljena na turističnih tablah in info točkah v vseh petih vaških skupnostih ter v številnih prospektih in katalogih. Vsako leto pa je organiziran tudi turistični dan občine.

Omenil bom le nekaj turističnih biserov naše občine. Na Kapli so Odomovo jezero, Razgledna pot in Pot za srce ter partizanska bolnišnica Tevakin. Kapla je bila v okviru akcije, ki jo prireja Turistična

zveza Slovenije, Moja dežela – lepa in gostoljubna, leta 2008 izbrana za enega izmed treh najlepših hribovskih krajev v Sloveniji.

Pri Ožbaltu je Turistična vasica Javnik s splavarskim pristanom in turističnim splavarjenjem ter splavarskim muzejem s prikazom bogate zgodovine splavarjenja.

V Podvelki na Rdečem bregu je koča Lovske družine Podvelka, v njeni bližini sta gozdna učna pot in cerkva sv. Ignacija.

Na Janževskem Vrhu stoji cerkva sv. Janeza, v njej in okoli nje seva zdravilna energija. Na Janževskem Vrhu je tudi Kovačija pri Kovaču z okoli 200 let staro tehnično in kulturno dediščino. V Lehnu pri Urbančevi lovski koči pa je pomnik NOB, kjer je bila 30. julija 1941 ustanovljena prva partizanska četa na Pohorju. Tu je vsako leto zadnjo soboto v juliju spominska slovesnost.

Le malo je izbranih občin v Sloveniji in tujini, kjer raste potomka najstarejše žlahtne vinske trte na svetu z mariborskega Lenta. V Občini Podvelka na župnijskem dvorišču v Breznu uspešno

Potomka najstarejše žlahtne vinske trte na svetu z mariborskega Lenta, ki raste na župnijskem dvorišču v Breznu.

raste že šesto leto. Ob njej se vsako leto zvrstijo tri tradicionalne množično obiskane prireditve.

V marcu na Gregorjevo nedeljo sta rez trte in Gregorjev sejem, na predvečer praznika Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta, je postavitve klopotca, trgatev trte pa v oktobru, en teden za trgatvijo "njene matere" na Lentu v Mariboru. V bližini potomke je splavarski pristan s panojem, ki obiskovalcem ponuja utrinek bogate zgodovine splavarjenja na reki Dravi.

Občina je tudi izdajatelj več knjižnih del, ki v besedi in sliki predstavljajo

zgodovino posameznih krajev v občini ter njihovo kulturno in naravno dediščino kakor tudi turistično ponudbo. Tako so izšla knjižna dela: *Podoba in preteklost Kaple in Ožbaltu, Moje življenje – življenjske pripovedi krajanov Občine Podvelka, Zbornik ob 200-letnici Osnovne šole Kapla na Kozjaku, Zbornik Brezno in Podvelka – bogata zgodovina dveh majhnih krajev in Tu smo doma* (Lehen).

V Občini Podvelka uspešno deluje tudi 35 društev in organizacij, ki bogatijo vsebino poslanstva občine na mnogih področjih in jo tudi promovirajo v domovini in izven naših meja.

Nova večnamenska stavba v Podvelki

Sanacija občinske ceste po neurju leta 2014

1.000.000 €
ZA ZDRAVLJENJE,
KO TO NAJBOLJ
POTREBUJETE

Best Doctors®
Zdravstveno zavarovanje

Zavarovalnica
Maribor

080 19 20

www.ZavarovalnicaMaribor.si